

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

3^E JAARGANG

WOENSDAG 6 FEBRUARI 1918

No. 110

INHOUD

	Blz.
HET BRUINKOOLWETJE	109
De Scheepvaart na den Oorlog	110
De Edele Metalen in 1917	112
De Economische Bond en het Vrije Ruilverkeer	113
Canada	115
AANTEKENINGEN:	
Koffiesurrogaten in Zweden	116
Suezkanaal-ontvangsten	116
O. W.-belasting in Boelgarije	116
Plantagearbeiders voor Suriname	117
REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	117
MAANDCIJFERS:	
Ontvangsten van Spoor- en Tramwegmaatschappijen ..	118
Spaarbankcijfers	119
Emissies	119
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	120—127
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: Mr. G. W. J. Bruins.

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Secretaris-Redacteur: G. E. Huffnagel.

Secretariaat: Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.

Telef. Nr. 3000, Telegr. adres: Economisch Instituut.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 12,—. Buitenland en Koloniën f 14,— per jaar. Losse nummers 30 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonneés, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.

4 FEBRUARI 1918.

In verband met de maandwisseling en door het naderen van den stortingsdag van de nieuwe staatsleening heerschte er de geheele week een vaste stemming op de geldmarkt. De prolongatierente noteerde 4½ à 4 pCt. Op den laatsten dag der week steeg deze tot 4¾ pCt., daar een aanvang gemaakt werd met de storting.

De rente voor particulier disconto onderging nog niet veel verandering. In den regel was voor 3 à 3¾ pCt. prima papier onder te brengen. De verwachting is echter algemeen, dat de geldkoersen deze week eerder nog stijver zullen worden, daar voorloopig nog hoofdzakelijk met aflopend schatkistpapier en aflosbare stukken van de oude leening gestort werd en het grootste gedeelte van de stortingen in geld nog moet plaats hebben.

De Zweedsche Rijksbank verlaagde haar disconto van 7 op 6½ pCt. * * *

Het valt steeds moeilijker om iets mede te deelen over de wisselmarkt. Een buitengewoon lustelooze stemming heerscht er voor de meeste wissels en slechts in enkele door de speculatie meest gezochte deviezen vinden omzetten van eenige beteekenis plaats. Door den stilstand op handelsgebied over zee, welke nu reeds maanden en maanden aanhoudt, is er van die zijde geen verbetering te wachten en de nog steeds aanhoudende stremming van het telegrafische verkeer belemmert de overige zaken, welke nog eenigen invloed op de wisselmarkt zouden kunnen uitoefenen. Waar bovendien de vele handelstransacties met de neutralen, grootendeels door de Nederlandsche Bank met goud worden afgewikkeld, blijft er ten slotte niet anders over dan de speculatieve omzetten in Marken en Kronen.

HET BRUINKOOLWETJE.

Nederland hijgt naar brandstof en heeft het al verleerd, kieschkeurig op dit stuk te zijn.

Nederland heeft bruinkool liggen, in Limburg, die het vroeger niet aanzag, maar nu met goed geld betalen wil.

Doch voor bruinkoolontginning is een concessie noodig. En een concessie kost tijd. Het begint met het indienen van een aanvraag bij Gedeputeerde Staten der provincie, waarbinnen de delfstof ligt; dan volgen publicaties van de aanvraag en hiermede samenhangende formaliteiten (alles heel nuttig in gewone gevallen en normale tijden), die tezamen de aanvraag wel vijf maanden ophouden vóór zij het Departement van Landbouw bereikt, waar de bij Koninklijk Besluit, den Raad van State gehoord, te verlenen concessie dan kan worden voorbereid.

Dit proces, meent de Minister van Landbouw, deugt niet voor het Nederland van 1918.

Om meer dan één reden niet.

Niet, om het tijdsverloop van vijf maanden, plus wat nog er bij komt.

Ook niet, omdat een „concessie” den rechthebbende naar geldend mijnrecht eeuwigdurende eigendom toekent van de mijn — wat met het karakter der hier nagestreefde tijdelijke spoed-ontginningen van betrekkelijk kleine hoeveelheden zich heel niet verdraagt.

Verder niet, omdat een geconcedeerde mijn wél aan het staatstoezicht der ingenieurs van het mijnwezen onderworpen is, maar niet aan zóó scherp toezicht op onverwijld en energiek ontginningen als in de hier bedoelde gevallen is vereischt. Een wetsontwerp van 8 Januari l.l. (Bijlagen Tweede Kamer no. 300), beoogt nu het scheppen van eene regeling van meerder eenvoud en groter paraatheid.

De memorie van toelichting bekend, dat bij voorbaat al eens gezondigd is. Het departement had bij fransche schrijvers gelezen, dat in hun land aan

grondeigenaars, die bij opsporingsarbeid delfstoffen te voorschijn brengen, waarvoor zij geen concessie hebben en die zij dus eigenlijk behoorden te laten liggen, wel een tijdelijke vergunning tot verkoop (permis de vente) wordt verleend. En nu was er in Limburg een ontginning van een zandgroef, die hierin een bruinkoollaagje aantrof. Hem heeft toen de Minister van Landbouw een „vergunning” verleend, die het den zand-exploitant mogelijk maakte zijn bruinkool „ter beschikking te stellen en na afgraving het werk in de groeve voort te zetten.”

Eén keer is geen keer, zal men aan Landbouw hebben gedacht. Doch helaas, „meer dergelijke verzoeken zijn ontvangen.” Geen wonder: het is geriefelijk, zoo een vinder van bruinkool (welke niet moeilijk te vinden is), die volgens de wet ze niet ontginnen mag zonder concessie, weet, dat er een departement is, bereid tot het uitreiken eener vergunning om met deze bruinkool te doen wat nu officieel „ter beschikking stellen” heet en in gewoon nederlandsch vermoedelijk „verkoopen tegen goeden prijs”.

Toen achtte de minister „het niet gewenscht op dien weg, die op geen wetsbepaling berust, voort te gaan en (kwam) het hem regelmatig voor, dat hem bij de wet de bevoegdheid wordt gegeven eene tijdelijke vergunning voor het ontginnen van bruinkool te geven.”

Er is dus maar één keer tegen de wet gezondigd en het zal niet weer gebeuren. De Kamers zullen zeker de hand over het hart strijken in dit geval, al zullen zij het denklijk nogal naïef vinden, dat het biechtje, blijkbaar als verzachtende omstandigheid, nog verhaalt, dat de aanvragen, die los kwamen na het zandgroef-geval, afweken „van het bovengenoemde, in zoverre het hier niet geldt bruinkoollagen bij de ontginning van zandgroeven aangetroffen”; want bruinkool ontginnen zonder concessie mag nu eenmaal niet, zandgroef of geen zandgroef. Tegen aanraking met den strafrechter trouwens (hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden, zegt art. 11 der wet van 27 April 1904, S. 73, wegens overtreding van art. 5 der mijnwet van 1810: ontginning van een „mine” zonder „acte de concession délibéré en Conseil d'Etat) is die eene geluksvogel uit de zandgroef door zijn ministerieele maar onwettige vergunning natuurlijk volstrekt niet beveligd. Maar het openbaar ministerie zal wel wijzer zijn, vooral nu bij den auctor intellectuelis van het strafbaar feit al dadelijk na „meer dergelijke verzoeken” het beter inzicht geboren is.

Het wetsontwerpje zelf moet nu maar spoedig worden aangenomen.

Er is geen ander kwaad bij, dan 1°. dat het nog een lap er bij zet op ons reeds zeer veelkleurig mijnrecht; dat voortaan behalve de ontginningen uit concessie met eeuwigdurend eigendomsrecht (krachtens de wet van 1810), die met herroepelijk eigendomsrecht (krachtens de wet van 1904), die krachtens pachtovereenkomst zonder eigendomsrecht (de domaniale mijn te Kerkrade) en die krachtens Koninklijk Besluit van aanwijzing, weder met eigendomsrecht, (de staatsmijnen, sinds de wet van 1901), daarenboven nog hoogstens tweejarige bruinkoolvergunningen zal kennen, zonder eigendomsrecht, en 2°. dat art. 3 wets-technisch onfraai is. Wat dit laatste aangaat: het artikel zou duidelijker en eenvoudiger zijn bedoeling (om van de wet van 1904 enkel de bepalingen over arbeid, veiligheid en toezicht op de tijdelijke bruinkoolontginningen toepasselijk te maken) weergeven, door uitdrukkelijk de artikelen 9, 10 en 12 van toepassing te verklaren, dan door dit te doen ten aanzien van de gansche wet „met uitzondering van de artikelen 1 tot en met 8”; want art. 11 (de strafbepaling) moest het toch reeds door modificatie pasklaar maken en de artikelen 13, 14 en 15 hebben met deze bruinkoolontginningen niets uitstaande hoe genaamd.

Maar practisch hindert dit niet. Terwijl het practisch wél van beteekenis en van groote beteekenis zal

zijn, als alle limburgsche bruinkool zoo spoedig mogelijk komt aan de markt. En dit kan het wetsontwerp, mits schielijk aangenomen, bereiken op korten termijn.

Dan zal (art. 1) de Minister van Landbouw bevoegd zijn, aan bovengrondsche eigenaren hoogstens tweejarige vergunningen te verleen tot ontginnen of doen ontginnen van bruinkool, en wel onder door den minister te stellen voorwaarden. Deze voorwaarden (art. 2) „moeten waarborgen bevatten, dat de ontginning zoo spoedig mogelijk wordt aangevangen en geregeld en krachtig wordt voortgezet” en zij *kunnen* „aan dengene, aan wien de vergunning wordt verleend, de verplichting tot het geven eener bijdrage in 's Rijks schatkist” opleggen. Deze laatste bepaling is, terecht, facultatief gesteld, „aangezien het zou kunnen zijn — licht de memorie van den minister toe —, dat op bepaalde terreinen de exploitatie zoo weinig loonend is, dat de verplichting tot betaling eener retributie daarvan zou doen afzien.”

Hier schuilt intusschen eene onduidelijkheid, die schriftelijk of mondeling nog moge worden opgehelderd. Deze bruinkool zal, mag men aannemen, niet buiten de rijksdistributie blijven. Doch zoo zij er onder komt te vallen, is dan een regeling, die den staatsdistribuent kolen laat koopen en den staat-fiscus van sommige kolen-producenten wél, van andere niet retributie laat innen, het meest practische stelsel, practischer dan een regeling, die de kolen verschillend betaalt naar gelang der verschillen in productiekosten met inbegrip van een betamelijke ondernemerswinst en verder geenerlei retributie heft? Het kan zeer wel zijn, dat het gekozen stelsel inderdaad het beste is, maar mogelijk is ook, dat het, wat de wijze betreft waarop de kolen van de producenten gekocht zullen worden, zonder voldoende grond is overgenomen van een reeds bestaande regeling met reeds in gang zijnde bruinkoolconcessies, welke, anders dan deze ontginningen, aan de gewone mijnbelasting onderworpen zijn, die van de netto-opbrengst geheven wordt en hiermede opbrengst-verschillen tusschen mijn en mijn in beginsel onderstelt. Met deze concessies evenwel (van 1906, 1917 en 1918) kunnen de nieuwe vergunningen niet zonder meer worden vergeleken. Ten aanzien der laatste heeft men, los van de mijnwet van 1810 als men hier in allen deele is, de vrije hand.

Doch ook deze vraag is van slechts ondergeschikte beteekenis. Het wetje is voorbeschikt om niet veel langer dan de oorlog duren zal te leven: „zoodra de tegenwoordige buitengewone omstandigheden hebben opgehouden te bestaan, zal aan de Staten-Generaal een voorstel van wet worden gedaan, waarbij de intrekking van deze wet wordt voorgesteld” (art. 4).

Tot zoolang evenwel begeert Nederland niet meer kou te lijden en niet meer fabrieksvuren te dooven dan strikt noodig is.

Conclusie: men *zoek* geen bezwaren, men stappe heen zoolang 't maar even gaat over die men zonder zoeken vindt, en neme het wetsontwerp aan als een spoed- en noodwetje. Anders is het niet en als zoodanig kan het goede diensten doen. v. B.

DE SCHEEPVAART NA DEN OORLOG.

Het is duidelijk, dat na het sluiten van den vrede een groot aantal stoomschepen, dat nu voor oorlogstransporten wordt gebruikt, vrij zal komen voor het handelsverkeer. Maar hoe spoedig deze booten daarvoor beschikbaar zullen zijn, kan moeilijk worden gezegd. Eenige maanden zullen er wel mee gemoeid zijn, voor dat de verschillende gouvernementen hunne troepen weer in het vaderland terug hebben gebracht en voordat wat over is van de uitgezonden goederen weder in het land van herkomst is ontlost.

En in welken staat zullen de transportschepen zijn bij terugkeer in hunne havens? Aan onderhoud is natuurlijk niet veel gedaan — daarvoor ontbrak tijd en gelegenheid — zoodat ongetwijfeld meerdere weken

of maanden zullen verlopen, voordat deze tonnage aan het handelsverkeer kan deelnemen.

En hoeveel scheepsruimte zal vóór het einde van den oorlog nog worden vernield? De opgaven omtrent de door oorlogsdaden verloren schepen loopen sterk uiteén. In de E.-S. B. no. 107 en 109 vindt men daaromtrent de noodige gegevens.

In het verlies is gedeeltelijk door nieuwbouw voorzien, doch eerst in 1918 verwacht men eene aanzienlijke vermeerdering van te water gelaten schepen. Het blijkt, dat het met den bouw der standaardschepen niet zoo vlug gegaan is, als men gehoopt en verwacht had — maar tot in het begin van 1917 was de aanvoer van materiaal onvoldoende, omdat de ijzerfabrieken hare productie voor andere doeleinden moesten afstaan. Intusschen zijn maatregelen getroffen, waardoor in Engeland verwacht wordt, dat in 1918 ongeveer 2.000.000 bruto registerton nieuwbouw in de vaart zal komen, terwijl in Amerika met volle kracht gewerkt wordt aan de vervaardiging van eene groote koopvaardijvloot, waarvan aan het einde van 1917 1395 grootere en kleinere stoom- en motorschepen op de hellingen stonden. Wat in Duitschland gebouwd is gedurende den oorlog, is niet bekend gemaakt — maar wel is zeker, dat het werk aan niet hunne voltooiing nabijzijnde koopvaardij schepen is achtergesteld bij den aanbouw van oorlogsvaartuigen, zoodat eene groote vermeerdering van de Duitsche handelsvloot gedurende den oorlog niet waarschijnlijk is.

In de onzijdige landen is gebouwd zooveel men kon — dat is zooveel als met het beschikbare ijzer en staal mogelijk was en vele schepen zijn afgeleverd of bijna gereed. In Nederland werden in 1917 185 schepen, metende 150.000 ton bruto te water gelaten; in Noorwegen 76, metende 48.000 ton; in Zweden 48, met 39.000 ton; in Denemarken 38, met 24.000 ton; in Spanje 11 met 23.000 ton. Een groote aanwinst voor de wereldvloot leveren deze landen niet op.

Behalve door het directe oorlogsgebruik en oorlogsverlies is het gebrek aan scheepsruimte, dat zich in den laatsten tijd zeer scherp doet gevoelen, veroorzaakt door verschillende oorzaken. Omdat de Zwarte Zee en Oostzee zijn afgesloten, moeten de graanladings, die den volken van Europa tot voedsel moeten strekken, van verder gelegen landen worden gehaald, waardoor het aantal reizen per boot per jaar beperkt wordt — misschien wel verminderd met een derde. Suiker, vroeger uit de Oostzee in Engeland ingevoerd, moet nu van Java of Cuba worden gehaald en de reizen naar en van het Oosten worden via de Kaap de Goede Hoop volbracht, ten eerste ter wille van de veiligheid en voorts om de kolendepôts aan het Suez Kanaal en te Perim of Aden niet te veel aan te spreken. Intusschen duurt de reis 14 dagen langer.

Gaat men verder na, hoeveel tijd verloren wordt door het verzamelen van booten tot convoien, en door het vervullen van allerlei formaliteiten, vóórdat met het innemen van lading kan worden begonnen en ten slotte het oponthoud, speciaal aan de neutrale scheepvaart berokkend voor onderzoek van papieren, voordat permissie tot het vervolgen of ondernemen der reis wordt gegeven — dan begrijpt men hoeveel tonnage feitelijk aan het wereldverkeer onttrokken wordt, hoewel er toch letterlijk overal een nijpend gebrek aan scheepsruimte is. Een voorbeeld uit vele gevallen leveren de 80 Nederlandsche schepen, die meer dan 6 maanden werkeloos en nutteloos in Amerika hebben gelegen en waarvan men op dit oogenblik hoopt, dat zij binnenkort weder in de vaart zullen komen — al is het dan ook niet om de reizen uit te voeren, waarvoor zij door onze regering waren gecharterd.

Is het nu mogelijk te berekenen, hoeveel tonnage bij het einde van den oorlog beschikbaar zal komen voor den handel, voor het aanvullen van de overal sterk geslonken voorraden, voor het te verwachten passagiersverkeer? 't Lijkt haast onmogelijk, want er zijn geene juiste gegevens voor zulk eene berekening te krijgen. Maar aangenomen, dat de wereldvloot niet

kleiner zal zijn dan in Augustus 1914 en dat zij tot hare volle capaciteit kan worden geëxploiteerd, na verloop van 2 à 3 maanden, zal zij dan niet blijken volstrekt onvoldoende te zijn voor haar taak? Overal in de wereld liggen producten te wachten op verscheping. In Australië zijn groote silopakhuizen gebouwd ter bewaring van het graan, dat men niet naar Europa kon verladen; in ons Indië liggen de pakhuizen vol suiker en de nieuwe 1918-oogst zal weldra ook nog moeten worden opgeslagen. Koffie, tabak, copra en talloze andere artikelen wachten op verlading naar Europa, voor zooverre er geen afzet en scheepsgelegenheid naar Amerika voor is.

De houtvoorraad in Europa eischt aanvulling uit Amerika; in Duitschland, Zwitserland en Holland moeten industrie en landbouw worden voorzien van katoen, wol, leder, meststoffen en wat niet meer. Zuid-Amerika heeft kolen noodig en producten van de Europeesche industrie, terwijl aldaar groote hoeveelheden graan, huiden en wol liggen opgestapeld. Laat men nu de verscheping van al deze goederen volkomen vrij, dan ontstaat eene zoo wilde concurrentie op de vrachtenmarkt, dat het den reederijen gemakkelijker zoude vallen voor prompt beschikbare booten ongekende vrachten te maken — terwijl de meest noodige producten misschien niet verscheept zouden worden. De regeeringen zullen dus de zorg van de verschepingen wel op zich moeten nemen en de maatregelen treffen, dat die goederen, die in ieder land het meest onontbeerlijk zijn, het eerst worden aangevoerd. De schepenvorderingswetten zullen nog geruimen tijd van kracht moeten blijven en de verschillende reederijen zullen, voorloopig althans, doorgaan hare schepen te exploiteeren tot heil van 't algemeen — zonder, naar wij willen hopen, voor zichzelf eene al te slechte rekening te maken — zooals thans in Engeland wel het geval schijnt te zijn, waar de huur en maximumvrachten, door het Gouvernement betaald, allengs nauwelijks toereikend zijn om de exploitatiekosten te dekken.

Deze exploitatiekosten zijn tijdens den oorlog enorm gestegen. Niet alleen zijn gages verhoogd, worden groote premies betaald voor hen, die in de gevaarlijke zonen moeten varen, ook assurantie-premiën tegen molest en zeegevaar zijn zeer hoog en het gewone onderhoud en de aanschaffing van de noodige scheepsbehoeften vragen groote sommen. Zoolang deze posten niet weder tot de normale zijn teruggekomen is het vrijwel uitgesloten, dat de vrachten van vóór den oorlog weder zullen gelden — en hieruit volgt, dat zelfs met vrij hooge vrachten de reederijen niet degenen zullen zijn, die de groote voordeelen zullen genieten.

Ongetwijfeld zal het 't streven der verschillende regeeringen zijn om allereerst de regelmatige verbindingen met hare koloniën weder tot stand te brengen en de groote routes over de wereldzeeën weder te doen bevaren — en voorts zullen de vrachtbooten uit de wilde vaart worden aangewezen voor den aanvoer van de massale artikelen, zooals graan, erts, kolen, katoen, hout enz. Ieder land zal zijn eigen booten opeischen en slechts het teveel beschikbaar willen stellen voor vreemde belangen — en als dan zoo spoedig mogelijk is voorzien in de aanvulling der noodige voorraden, zal de scheepvaart kunnen worden vrijgelaten. Maar zal dan niet de tijd voorbij zijn om nog goede winsten te maken? Zal er in ons verarmd werelddeel nog koopkracht zijn om goederen van overzee te betrekken, behalve die absoluut noodzakelijk zijn voor de voeding van mensch en dier? Zullen overzeesche landen het oude Europa nog noodig hebben tot het betrekken van producten der industrie? Zal men niet overal geleerd hebben, dat veel in eigen land kan worden voortgebracht, wat men vóór den oorlog van elders betrok — en zal niet het geheele wereldverkeer althans in de eerste jaren na den oorlog sterk verminderen?

En bedenkt men dan, dat de bouwrijzen van stoomschepen nu 5 à 6 maal zoo groot is als vóór den oor-

log, dan is het moeilijk er zich een begrip van te vormen, hoe het met de scheepvaart gaan zal, hoe het in zulke dure schepen belegde kapitaal zijne rente zal kunnen opbrengen, tenzij de vrachten op een peil kunnen worden gehandhaafd, waarbij de exploitatie-rekening een voordeelig saldo zal kunnen aanwijzen. Of dit het geval zal zijn, zullen wij in de tijden, die nog komen, moeten ondervinden.

Eene voorspelling te maken is meer dan ik zou durven ondernemen.

Hooggespannen zijn mijne verwachtingen intuschen niet.

F. v. H.

DE EDELE METALEN IN 1917.

Meer dan elk ander jaar heeft 1917 de Edele Metalen op den voorgrond doen treden en van zich doen spreken.

Bij een meer of minder ernstige afnemning der productie ontstond een steeds meer tot uiting komende behoefte, waardoor de markt vooral voor zilver en platina ten zeerste werd beïnvloed. De voornaamste bijzonderheden, welke de edel-metaalmarkt in het afgelopen jaar hebben gekenmerkt, laten wij hieronder, in een beknopt overzicht saamgevat, volgen.

G o u d. De voorname rol, door het goud op economisch gebied vervuld, heeft ook dit jaar de behoefte aan goud op den voorgrond doen treden, en is als het ware een stuwkracht geweest bij de productie. Vermindering van arbeidskrachten, gepaard aan groote moeilijkheden bij het betrekken van de benodigde materialen voor de productie als gevolg van den oorlog, hebben de goudproductie in Transvaal met ongeveer 2½ pCt. doen dalen, hetwelk een vermindering van ongeveer 1 pCt. voor de wereldproductie betekent. Ook in Rusland was de productie weder dalende. In tegenstelling met deze op enkele plaatsen ingetreden daling kon elders de productie opgevoerd worden; zoodat het productiecijfer van 1917 ongeveer gelijk zal zijn aan dat van 1916, hetwelk 708.200 kilogram fijn bedroeg.

Belangrijke goudverplaatsingen kwamen ook dit jaar geregeld voor. Groote verhoudingen namen vooral de goudverplaatsingen aan tusschen de Vereenigde Staten en Japan. Het goud, hetwelk de Vereenigde Staten als neutrale mogendheid zoo ruimschoots toevloede en ten gevolge waarvan de goudvoorraden een ongekende hoogte bereikten, vloede dit jaar zoo zeer af, voornamelijk ten gunste van Japan, dat in September beperkende bepalingen omtrent den uitvoer van goud moesten worden afgekondigd. Hoezeer de goudbewegingen in het algemeen aanhielden, toonen ons de goudvoorraden der circulatiebanken. In ons eigen land nam de goudvoorraad nog steeds toe en steeg de voorraad aan de Ned. Bank van f 587.602.462,34½ op 30 December 1916 tot f 698.232.601,63½ op 29 December 1917, een toename derhalve van f 110.630.139,29.

Het onttrekken van goud aan het verkeer, reeds sinds het uitbreken van den oorlog algemeen aan de orde, werd ook in 1917 systematisch doorgevoerd en zoo mogelijk nog strenger toegepast. Het onvermijdelijk gevolg hiervan is geweest, dat de industrie als goudconsument meer en meer in moeilijkheden geraakte. De groote schaarschte aan goud op de vrije markt had dan ook in enkele landen een verhooging van prijs ten gevolge, en werden meermalen buitensporige prijzen besteed. Het immoreele en voor de papircirculatie ongetwijfeld gevaarlijke van buitensporige prijsopdriving van goud werd van overheidswege ingezien, in bepaalde gevallen greep zij in. Dat vooral het geschokt vertrouwen in het circuleerend papiergeld aanleiding gaf tot fabelachtige goudprijzen hebben wij in Oostenrijk kunnen waarnemen.

In ons land kon, ofschoon meermalen een stijgende tendenz merkbaar was, de goudprijs onafgebroken op f 1655 per kilo fijn voor ongefineerd goud gehandhaafd blijven.

Zilver. Evenals in 1916 stond ook dit jaar de

zilverproductie in het teeken van den oorlog. De beroeringen in Mexico hebben de productie in dit gebied, waar gemiddeld ½ der wereldproductie werd gewonnen, tot op minder dan de helft doen dalen. De hooge zilverprijzen, welke gedurende het geheele jaar genoteerd konden worden, waren den producenten een aansporing de productie tot een maximum op te voeren. Hierdoor werd het mogelijk, dat de wereldproductie over 1917, naar schatting 6.200.000 kilo bedragende, het cijfer van 1916 eenigermate kon overtreffen, ofschoon 1917 nog ongeveer 10 pCt. beneden het gemiddelde cijfer der laatste jaren voor den oorlog bleef. Tegenover deze daling in de productie staat een aanhoudende toename in vraag, voornamelijk ten behoeve van aanmuntingen. In nagenoeg alle landen heeft aanmunting van zilverspecie plaats gehad, in enkele landen op zeer groote schaal. Deze aanmuntingen, reeds in 1915 begonnen, duurden ook in 1917 nog onverminderd voort. De voorraden aan de hoofdmarkten, door de onttrekkingen van 1915 en 1916 reeds sterk gereduceerd, konden bij hernieuwde belangrijke aanvragen in 1917 niet in behoorlijke verhouding tot de orders worden gehouden en geraakte de zilvermarkt uit haar evenwicht, waardoor een ongeëvenaarde stijging van den zilverprijs intrad. De prijs in het begin van 1917 te Londen genoteerd op 36½ d. steeg in de maand Januari tot 37⁵/₁₆ en bereikte op 13 Februari 38⁷/₁₆, verzwakte daarna wegens verkoopen voor rekening van China tot 35¹¹/₁₆ op 27 Maart.

Aankopen voor rekening van de Vereenigde Staten deden den prijs weder stijgen en stond de notering op eind April op 37¹⁵/₁₆ d. De maand Mei kenmerkte zich door bijzondere vastheid van prijs en kwamen slechts zeer geringe fluctuaties voor, in Juni echter trad een aanhoudende matige stijging in, ten gevolge van vraag van verschillende zijden, de notering op 30 Juni was 39½ d. De afwikkeling eener in Mei reeds ondernomen baisse-speculatie in Indië bracht de notering 13 Juli op 41 d., doch daalde geleidelijk tot 39⁵/₈ op 31 Juli. In Augustus echter bleken de steeds geringer geworden voorraden niet toereikend om aan de ingekomen matige, doch aanhoudende, orders te voldoen, en trad een onafgebroken ongekende stijging in, zoodat op 31 Augustus de zilverprijs reeds op 46 d. genoteerd werd.

De dagelijks stijgende notering deed de vraag naar zilver nog toenemen en dit in verband met de uiterst geringe beschikbare voorraden bracht de notering op 21 Sept. op 55 d., zijnde de hoogste notering sinds 1878. Deze notering kon tot 25 September gehandhaafd worden, daarna trad echter een sterke daling in op geruchten, dat de Vereenigde Staten als verkoopers hunner groote voorraden, indertijd tegen gemiddeld 46 d. gekocht, op de markt zouden komen, met het gevolg, dat de notering aan het einde van September op 49 d. stond. Deze daling van 6 d. in 4 werkdagen is inderdaad zeer belangrijk en was oorzaak, dat koopers een gereserveerde houding aannamen en nieuwe orders uiterst beperkt bleven.

Een verdere daling bleef dan ook niet uit, en onafgebroken daalde de prijs tot 23 October op 41⁷/₈ d. Deze notering bleef gedurende 3 dagen gehandhaafd, waarop inmiddels de gedurende een maand opgehouden orders inkwamen. De nieuwe toevloed van orders op de nog steeds slecht voorziene markt, veroorzaakte andermaal een plotselinge stijging, het zilver volgende op 29 October 43 d., op 30 October 46 d. Een stijging van 3 d. (ongeveer f 5,50 per kilo fijn) op één dag, zooals op 30 October, heeft nog nooit tevoren plaats gehad. In November verzwakte de markt echter bij verminderde vraag en daalde de prijs geleidelijk over de geheele maand tot 42¹/₄ op 30 November. In December was de markt tamelijk vast met een lichte tendenz tot stijgen, zoodat het jaar op een notering van 43½ d. sloot.

De hooge zilverprijs, in verband gebracht met sterk gedaalde valuta's, was oorzaak, dat in enkele landen de zilverwaarde van buitenlandsche zilverspecie steeg boven de muntwaarde, met het gevolg, dat ontinun-

ting van aanzienlijke partijen plaats had. Overeenstemming van prijzen op de verschillende markten bestond ook in 1917 niet, zelfs vielen meermalen verschillen waar te nemen tusschen de hoofdmakten Londen en New York.

In ons land was de zilvermarkt nog meer dan in de vorige oorlogsjaren op vraag en aanbod van het binnenland aangewezen, daar aanvoeren van Londen of New York, wegens gebrek aan scheepsgelegenheid uiterst beperkt waren en een verbod van levering aan neutrale landen, begin October in Engeland afgekondigd, hieraan geheel een einde maakte. Dank zij de mogelijkheid, dat het circuleerend ongefineerd metaal in eigen industrie gefineerd kon worden, onderonden orders voor industriële of technische doeleinden geen vertraging. De prijzen fluctueerden voor ongefineerd zilver van f 64,25 begin 1917 laagste koers, tot f 78,25 op 25 September, hoogste koers; voor gefineerd zilver van f 70 op 2 Januari 1917, laagste koers, tot f 94,75 op 23 September, hoogste koers.

Platina. De platina-productie is tot dusverre steeds zeer gering gebleven en bedroeg in het gunstigste productiejaar nog slechts 6200 kilo. Niet minder dan 95 pCt. hiervan werd in Rusland gewonnen. De oorlog heeft op het reeds geringe productiecijfer nog een zeer grooten en nadeeligen invloed gehad, zoo zelfs, dat de productie in 1916 daalde tot 3050 kilo. Ofschoon de productiecijfers over 1917 nog niet met juistheid zijn vast te stellen, kan vrij zeker worden aangenomen, dat wegens gebrek aan arbeidskrachten en materiaal, gepaard aan de ernstige binnenlandsche onlusten, waarvan Rusland in het afgelopen jaar veel te lijden had, de platina-productie in dit gebied nog meer beperkt zal blijven. De buitengewoon hooge prijzen, welke in 1917 genoteerd werden, zijn voor de producenten in elk ander gebied zonder twiifel een aanmoediging geweest, de platina-productie zooveel mogelijk te bevorderen: in Rusland bestond dit stimulant echter niet wegens de strenge bepalingen, op den uitvoer van platina gemaakt. De overeenkomst der Entente-Mogendheden, de platina-voorraden onder controle van de Ministeriën van Oorlog te stellen en de neutrale landen van de levering van platina uit te sluiten, bleef ook in 1917 van kracht. De voorraden op de vrije markt, die op deze wijze van elken toevoer was uitgesloten, werden bij geregeld voorkomende vraag voor industrie, techniek, en chemie langzamerhand zeer gering en de prijzen stegen tot ongekende hoogte.

In ons land werd de vrije uitvoer van platina bij beschikking van 8 December 1916 verboden, de beschikbare hoeveelheid platina was evenwel op dien datum reeds te gering, om in de bestaande behoefte te voorzien. Verschillende industrieën, vreesende bij gemis aan platina tot stopzetten genoodzaakt te zullen worden, waren ongewild de oorzaak der prijsopdriving, ofschoon niet ontkend kan worden, dat ook de hooge prijzen, welke in naburige landen voor platina genoteerd werden, van invloed zijn geweest op de prijzen in ons land.

De prijs voor gefineerd platina in het begin van het jaar op f 7250 per kilo genoteerd, onderging in den loop van het jaar belangrijke stijgingen, de notering stond:

17 Januari....	f 7.750,—	26 September..	f 10.500,—
12 Maart	8.000,—	1 October....	12.000,—
23 April.....	8.250,—	19 October....	12.500,—
1 Mei	8.500,—	3 November..	13.000,—
19 Mei	8.750,—	8 November..	13.500,—
15 Juni	9.000,—	13 November..	14.000,—
15 Juli	9.500,—	20 November..	15.000,—
15 Augustus..	9.750,—	6 December..	16.250,—
8 September..	10.000,—		

Hieruit blijkt derhalve, dat vooral in de 2e helft van het jaar de prijsstijging buitengewoon is geweest, en verband houdt met de meer en meer verminderde voorraden. In September was de beschikbare hoeveelheid reeds zoo uitermate gering, dat zelfs tegen prijzen van f 12.000 geen aanbod ontstond en de orders

slechts pondspondsgewijze konden worden uitgevoerd. Tengevolge van deze groote schaarschte dreigden enkele industrieën in groote moeilijkheden te komen.

Een verruiming in de platinamarkt trad in, toen na zeer veel proefnemingen een samenstelling van zuiver goud en zuiver platina onder den naam van platino in den handel kon worden gebracht, hetwelk met gunstig gevolg het platina voor laboratoriumgebruik verving. Daar de prijs van het platino f 4000 per kilo was, derhalve slechts 1/2 van den platinaprijs, werd van de gelegenheid om het platina tegen platino in te ruilen, waaraan dus een voordeel van f 8000 per kilo verbonden was, een ruim gebruik gemaakt.

Het in gebruik stellen van het platino had voor de platinamarkt een tweevoudig gunstig resultaat, enerzijds werd n.l. de behoefte aan platina voor laboratoriumgebruik zeer beperkt, anderzijds ontstond hierdoor aanbod van platina en konden dan ook reeds aan het eind van November alle platinaorders voor technische industrieën weder ten volle worden uitgevoerd. In December verruimde de platinamarkt zelfs zoo zeer, dat aan het einde van het jaar een lichte neiging tot daling van den platinaprijs te constateeren was.

H. DRIJFHOUT & ZON.

Amsterdam, Januari 1918.

DE ECONOMISCHE BOND EN HET VRIJE RUILVERKEER.

De oproep en het program door den Economischen Bond bij zijne oprichting gepubliceerd, hebben het bestuur der Vereeniging „Het Vrije Ruilverkeer” aanleiding gegeven onder dagtekening van 11 Januari 1918 aan het Bestuur van den Economischen Bond een schrijven te richten, hetwelk hieronder in zijn geheel is opgenomen:

„Hoe staat gij tegenover het vraagstuk van de handelspolitiek?”

Ons bestuur komt het voor, dat de „oproep”, dien uwe oprichters richtten tot eensdenkenden, en dat uw „program” het stellen van deze vraag, welke belangrijkheid natuurlijk ook naar uwe meening verder betoog niet van nood heeft, ten volle wettigen.

In den oproep lezen wij:

„Op internationaal economisch gebied blijve Nederland zijn kracht zoeken in bevordering van het vrije goederenverkeer!”

Zinsnede en uitroep teeken bekoorden ons en de cursiveering, die uwe oprichters zelven aan die woorden medegaven, verhoogde de bekoring.

Hierop volgde evenwel, met cursiveering noch uitroep teeken:

„Dit sluit evenwel niet in zich, dat voor rechtstreekache inmenging ten behoeve van nationale belangen zou moeten worden teruggedeeind, wanneer zulke belangen in bijzondere gevallen dreigen in verdrukking te komen.”

En in denzelfden geest zagen wij punt 3 van het program gesteld:

„Bevordering van het vrije handelsverkeer, met toekenning van de noodige bevoegdheid van de regeering om in uitzonderingsgevallen in het gedrang komende industrieën of bedrijven, waarvan de levensvatbaarheid is gebleken of waarvan de oprichting door 's lands belang geboden wordt, voor zooveel noodig met staatschulp te bevorderen.”

Hier rijzen vragen.

Van „bijzondere gevallen” rept de oproep. Het lijkt niet gewaagd, deze te vereenzelvigen met de „uitzonderingsgevallen” van het program, in welke, meent gij, de regeering de bevoegdheid moet bezitten tot bevordering met staatschulp van:

in gedrang komende industrieën, bedrijven, waarvan de levensvatbaarheid is gebleken, bedrijven, waarvan de oprichting door 's lands belang geboden wordt.

Deze gevallen worden genoemd als uitzonderingen op den, ook volgens u, als regel te handhaven vrijhandel.

Derhalve zal deze staatschulp kunnen bestaan in maatregelen van protectionistischen aard, in invoerrechten bijvoorbeeld of in uitvoer- of productiepremiën, ofwel in verbod of belemmering van uitvoer. En gij wilt hierover de beslissing leggen in handen der regeering.

Nu heeft ons bestuur zich sinds Augustus 1914 geen

oogenblik ontveinsd, dat abnormale toestanden abnormale gedragingen tot plicht kunnen maken. En het heeft hierom zorgvuldig zich ervan onthouden, critiek of verzet te richten tegen tal van maatregelen, die rechtstraads ingingen tegen de te onzent welbeproefde politiek van het vrije handelsverkeer en die dus voor Nederland abnormaal waren.

Het ontveinst zich evenmin, dat het vredesverdrag, dat eens komen moet, niet op slag de internationale toestanden van abnormaal in normaal zal vermogen te verkeeren, doch dat hiertoe een overgangstijdperk noodwendig zal worden vereischt.

Het voorziet dus de mogelijkheid, dat ook gedurende dit overgangstijdperk bijwijlen de vrijhandelsvlag nog niet zoo onbelemmerd van onze tinnen zal kunnen wapperen, als zij placht en als zij dit, naar onze stellige overtuiging, ook in de toekomst tot heil van Nederland zal hebben te doen.

Doch wij hechten eraan, dat uitkome, hoezeer deze inbreuken op het vrijhandelsstelsel het karakter van strikten uitzonderingsmaatregel hebben te dragen, en wel uitzonderingsmaatregelen in een overgangstijdperk, dat tijdperk van overgang naar normale toestanden, — dit wil voor Nederland zeggen: naar den toestand van vrijhandel, — zal moeten zijn.

En wij misten, niet zonder eenige bekommring, in uwen oproep en uw program de uitdrukkelijke verklaring van dezelfde overtuiging.

Wij erkennen intusschen gaarne en met voldoening, dat, aan den anderen kant, geen woord van oproep en program haar uitdrukkelijk buitensluit.

Toch zou één punt van het program, het achtste, hier kunnen doen aarzelen.

Het luidt aldus:

„Verbetering van het nationale, zoowel als van het internationale verkeerswezen door vaststelling van een verkeerspolitiek van spoorwegen en scheepvaart, die gericht is op de bevordering van de ontwikkeling der Nederlandsche economische krachten.”

Waarom deze zinsnede twijfel kan wekken?

Omdat z66 ook kan spreken een protectionist, die uitzonderingsstarieven wil of vlaggerechten en van uwe „bevordering van het vrije handelsverkeer” niet weten wil.

Doch, dat gij deze laatste, en in uwen oproep en in uw program zoo nadrukkelijk hebt vooropgesteld, heeft voorloopig onze overtuiging ongeschokt gelaten, dat punt 8 niet met de eene hand terug wil nemen, wat punt 3 met de andere zegt te willen geven.

Evenwel, in een voor ons land zoo belangrijke aangelegenheid mag onzes inziens geen zweem van twijfel overblijven.

Wij nemen derhalve, in goed vertrouwen op de mogelijkheid van een vriendschappelijke verhouding, de vrijheid, aan te dringen op nadere precizeering. De sterke groep der vrijhandelaren in Nederland heeft meenen wij, hierop recht.

Zijt gij van meening:

1°. dat de „uitzonderingsgevallen”, waarvan punt 3 van het program spreekt, slechts zullen gelden voor den tijd van overgang, die na vredessluiting te wachten is?

2°. dat dit tijdperk van overgang voor Nederland een tijdperk van overgang naar tenminste dezelfde mate van vrijhandel moet zijn, als v66r den wereldoorlog ons deel was?

en 3°. dat de in uw achtste programpunt begeerde „vaststelling van een verkeerspolitiek van spoorwegen en scheepvaart, die gericht is op de bevordering van de ontwikkeling der Nederlandsche economische krachten” in geen enkel opzicht aan de door uw derde programpunt geëischte „bevordering van het vrije handelsverkeer” zal mogen afbreuk doen?

Blijkens de verslagen van de oprichtersvergadering van uwen bond werd de definitieve redactie van het program aan uw bestuur overgelaten. Misschien wil het van deze bevoegdheid gebruik maken om het program op de door ons aangegeven punten te verduidelijken.

Doch welken vorm van bescheid gij kiezen moogt, hetzij dien van een program-verduidelijking, hetzij dien van een zelfstandig antwoord, in elk geval zult gij met volmondig bevestigende beantwoording van ons drietal vragen klaarheid brengen, waar thans nog twijfel oirbaar is, en de Nederlandsche vrijhandelaren aan u verplichten.”

Op dit schrijven is enkele dagen geleden door het bestuur van den Economischen Bond als volgt geantwoord:

„Bij Uwe missive van 11 Januari j.l. gewerd onzen Bond Uwe eerlang te publiceren. Open Brief, waarin aangedrongen wordt op nadere ontvouwving van enkele punten onzer Beginselverklaring en van ons Program.

Hoewel van oordeel, dat beide niet aan duidelijkheid te wenschen overlaten, achten we het geraden aan het verzoek Uwer vereeniging te voldoen in de vaste overtuiging,

dat het door ons gekozen richtsnoer voor het economisch leven van ons vaderland Uw algeheele en straks wellicht tastbare instemming zal hebben.

Voorop zij gesteld, dat de beginselverklaring van thans een kenmerkend verschil aanwijst met den Oproep tot eensdenkenden, waarop door Uwe vereeniging wordt gedoeld; welk verschil louter berust op een streven onzerzijds om iedere mogelijkheid van twijfel omtrent onze grondbeginselen te ondervangen en uit te sluiten. Immers waar de eerste zegt: „Op internationaal economisch gebied blijve Nederland zijn kracht zoeken in bevordering van het vrije goederenverkeer”, luidt de laatste — na voorafgaande bespreking van het door onzen Bond verlangd bestuur der buitenlandse betrekkingen — ten aanzien der te volgen handelspolitiek: „Hij is van oordeel, dat — welke resultaten de oorlog te dezen aanzien ook moge opleveren — Nederland zijn kracht moet blijven zoeken in bevordering van het vrije internationale ruilverkeer, op welk gebied de Staat alleen dan zal ingrijpen, wanneer zulks ten behoeve van waarlijk algemeene belangen volstrekt noodzakelijk is”.

Waar nu onder de aandacht Uwer vereeniging kennelijk slechts voorbereidende gegevens zijn gebracht, maken wij, U opmerkend, dat dit beginsel laatstelijk is toegespitst in punt 6 van ons Program, waarin als economisch devies van onzen Bond is vermeld: „Bevordering van het vrije ruilverkeer met wettelijke regeling van de bevoegdheid der regeering om in uitzonderingsgevallen in het gedrag komende industrieën of bedrijven, waarvan de instandhouding of de oprichting door 's Lands belang geboden wordt, voor zooveel mogelijk met Staatshulp te steunen, zonder dat deze maatregelen tot blijvende protectie mogen leiden.”

Dat de vrijhandelsvlag dus in onzen Bond een krachtig verdediger zal vinden, behoeft nauwelijks betoog. Ieder woord, iedere zinsnede toch zoowel van zijn Beginselverklaring als van zijn Program erkent het vrijhandelsstelsel als het eenige juiste en met Uwe vereeniging zouden wij dit nimmer willen zien prijsgegeven.

Buitengewone omstandigheden vorderen echter somwijlen buitengewone maatregelen, terwijl het een eisch van practisch staatsbeleid is reeds vooruit hiermede rekening te houden.

Wanneer straks na afloop van den wereldbrand de volken zich aangorden voor den wedloop om het verloren afzetgebied voor hunne producten te herwinnen en nieuw terrein te gaan ontginnen, zou het kunnen gebeuren, dat hoogst nuttige en voor ons economisch leven haast onmisbare industrieën of bedrijven in ons kleine land wreed geveld zouden worden of hunne oprichting gedwarsboemd en tegengegaan. Een voorbeeld moge dit verduidelijken.

De hoogovenindustrie zou binnen onze grenzen een dankbaar en loonend productiegebied kunnen vinden, hetwelk dit op het buitenland v66r heeft dat het aan zee is gelegen, waarbij nog bovendien onze binnenlandsche verkeerswegen te water goedkoop tarief waarborgen.

Stel nu, dat zulk een industrie, die inderdaad in voorbereiding is, elders door zoodanige maaregelen zou worden bedreigd, dat van hare oprichting moest worden afgezien, of hare instandhouding gevaar zou loopen, dan zouden wij het van het grootste nut achten en het verstandige politiek noemen, indien de regeering bij wijze van strenge uitzondering en steunende op de wet voorzorgen ter beveiliging zou kunnen nemen, opdat in 's lands belang de oprichting zou kunnen worden bevorderd of de ontbinding verhinderd. Den duur van een eventuele inbreuk van dien aard op het vrijhandelsstelsel durven wij zelfs bij benadering niet vaststellen, omdat de gevolgen van den oorlog en aard en omvang van den wedloop der volkeren op economisch gebied evenmin als het tijdperk van overgang reeds thans kunnen worden overzien, doch dat die duur zoo kort mogelijk moet zijn en iedere hulp moet ophouden, waar een gezond economisch leven is teruggekeerd, erkennen wij onomwonden.

Evenals Uwe vereeniging achten wij het protectionisme als stelsel voor ons land geheel ondeugdelijk. Protectionistische overgangsbepalingen moeten, naar ons oordeel, slechts in stand worden gehouden, zolang het internationaal verkeer niet in normale banen zal zijn teruggeleid. Een algemeen erkende vrijhandelspolitiek is ook voor ons de ideale grondslag voor een goed en gezond internationaal goederenverkeer.

Na deze uiteenzetting zal het Uwe vereeniging duidelijk zijn, dat punt 8 — thans punt 11 — van ons Program niet met de eene hand wil terugnemen, want punt 6 met de andere hand geeft. Het bedoelt louter de gedachte uit te drukken, dat zoowel onze spoorwegen als onze stoomvaartlijnen meer nog dan v66r den oorlog een vrachtpolitiek zullen moeten volgen, welke niet ongewild Nederlandsche belangen bij buitenlandse achterstelt. Ook Uwe vereeni-

ging zal erkennen, dat zulk een verkeerspolitiek niet met het vrijhandelsbeginsel in strijd komt en dat het niet zou getuigen van de noodige ruimte van blik, indien de staat zich met het goederenverkeer alleen bezig hield bij het bepalen van het invoerrecht op van elders komende goederen.

CANADA.

In een rapport over Canada als afzetgebied voor Nederlandsche en Nederlandsch Oost-Indische voortbrengselen, uitgebracht door Hr. Ms. Consul te Winnipeg, den heer W. P. Montijn, dat als No. 6 in den elfden jaargang der Economische Verslagen dezer dagen het licht zag, zijn eenige interessante opmerkingen van algemeene strekking gemaakt, in zake den handel, de nijverheid, het bankwezen en de scheepvaart van Canada. Enkele dezer opmerkingen doen wij hier volgen.

Canada heeft den naam een landbouwland te zijn en vooral door de bevordering van den landbouw hoopt men het land tot grooter ontwikkeling en welvaart te brengen. Het is evenwel verkeerd al te eenzijdig den nadruk op den landbouw te leggen, en dit geldt in het bijzonder voor hem, die zich stelt op een Nederlandsch standpunt, de belangrijkheid van Canada als een afzetgebied van Nederlandsche en Nederlandsch-Oost-Indische producten. Wanneer men, te Montreal en Toronto zijnde, aanraking zoekt met den invoerhandel, ontwaart men, dat er een groote handel wordt gedreven en dat er een groot aantal firma's en „limited companies” zijn, die juist die artikelen invoeren, welke voor onzen Nederlandschen uitvoer het meest van belang zijn. Het is waar, dat Canada's bevolking niet meer dan ongeveer 8.000.000 zielen telt en dat de Groote Republiek ten zuiden van Canada, met eene bevolking van ongeveer 100.000.000 menschen, een veel grooter veld voor onzen uitvoer biedt, doch men doet goed met te bedenken, dat de levensstandaard in Canada hooger is dan in Nederland, dat men koopkrachtig en kooplustig is en dat Canada een zeer belangrijken invoer heeft. Verder heeft de industrie in Canada nog niet zulk een hoog trap van ontwikkeling bereikt als in de Vereenigde Staten van Amerika.

Er bestaat een streven om aan de Canadeesche industrie meer uitbreiding te geven. Dit zou voor het land van groot voordeel zijn, het zou den terugkeer tot de ongunstige handelsbalans kunnen voorkomen. Doch een industrie kan slechts geleidelijk worden opgebouwd en alhoewel het denkbaar is, dat Canada, geholpen door hoge invoerrechten op gefabriceerde goederen, meer dan voorheen in zijne eigen behoeften zal voorzien, de wensch, dat de Canadeesche fabrikant werkelijk voor de wereldmarkt zal gaan werken, schijnt moeilijk voor vervulling vatbaar. De hoge levensstandaard, de hoge arbeidslonen en het opdrijven van de waarde van onroerende goederen zullen het aan Canada onmogelijk maken in normale tijden met goed succes op de wereldmarkt te concurreren. Verschillende takken van industrie, welke geholpen door hoge invoerrechten hun afzetgebied in hoofdzaak in het eigen land moeten zoeken, zullen zoolang dit land eene betrekkelijk geringe bevolking heeft, moeite hebben tot bloei te komen.

Leerzaam voor den Nederlandschen handelaar zijn de cijfers voor den invoer uit de Vereenigde Staten van Amerika en het Vereenigd Koninkrijk. Gedurende het fiscale jaar, eindigende 31 Maart 1915, bedroeg de waarde van den invoer in Canada uit de Vereenigde Staten van Amerika \$ 469.722.066 en die van het Vereenigd Koninkrijk \$ 90.358.287, terwijl de invoer uit de Vereenigde Staten gedurende het fiscale jaar, eindigende 31 Maart 1916, \$ 422.111.176 en die van het Vereenigd Koninkrijk \$ 79.680.837 bedroeg. De invoer van Nederland gedurende de overeenkomstige perioden bedroeg slechts \$ 1.924.828 en \$ 878.195. In dit verband zij opgemerkt, dat er in het sterk Britsch voelende Canada eene neiging bestaat voor wat betreft den invoer van artikelen, een voorkeur voor Engel-

sche artikelen aan den dag te leggen, doch dat men hierbij in aanmerking moet nemen, dat deze voorliefde voornamelijk bestaat bij de meer ontwikkelden, de meer welgestelden, en aldus de minderheid der bevolking. En verder, dat men niettegenstaande dit gevoelen van „Britishers” te zijn, ook bij dezen, ondanks zich zelven en dikwijls onbewust en in veel meerdere mate bij het gros der bewoners van Canada, in verschillend opzicht dezelfde gewoonten en gebruiken vindt als die van Amerikanen en dat men veelal den smaak voor dezelfde soort zaken van dagelijksch gebruik of van weelde heeft, dien men in de Vereenigde Staten van Amerika aantreft. Bij dit grootte voordeel voor de Vereenigde Staten boven andere landen komt nog, dat de Canadeesche wijze van zaken doen, en de Canadeesche ideeën over zaken voor een groot gedeelte gebaseerd zijn op de practijk van de Vereenigde Staten, terwijl ten slotte de zooveel kortere afstand en het gemakkelijker contact den Vereenigden Staten eene bevoorrechte positie doet innemen. Een nadeel voor de Vereenigde Staten bij invoer in Canada zijn de hooge productiekosten in eerstgenoemd land. Het bovenstaande betoog leidt tot de gevolgtrekking, dat de mogelijkheid bestaat, dat de Nederlandsche koopman, die zaken drijft met de Vereenigde Staten en wiens goederen aldaar aftrek vinden, zich ook een afzetgebied in Canada zal kunnen scheppen.

Het streven bestaat de verschillende onderdeelen van het Britsche rijk meer een economisch geheel te doen vormen, opdat door deze hechtere aansluiting de handel onderling zal toenemen. Eene uiting hiervan is de instelling van de „Dominion Royal Commission”, eene „imperial commission”, welke geacht mag worden behalve het Vereenigd Koninkrijk, de Britsche „dominions” in Amerika, Australië en Afrika te vertegenwoordigen. Deze commissie maakte in het tweede gedeelte van 1916 eene reis door Canada, zij hield zittingsdagen in verschillende Canadeesche steden en noodigde autoriteiten op het gebied van handel, geld- en transportwezen uit voor haar te verschijnen, teneinde hen te kunnen ondervragen.

De Minister van Handel, Sir George Foster, heeft zich met zijn „a call to action” tot de zakenwereld van Canada gericht met het voorstel in November 1916 eene conferentie te houden, over de maatregelen, welke kunnen worden genomen voor de economische versterking van het land. Voldoende belangstelling voor deze bijeenkomst bleek niet te bestaan, zoodat geen uitvoering aan dit plan is gegeven.

Een der op den voorgrond tredende bankiers in Canada, gaf aan den schrijver naar aanleiding van deze „call to action” de volgende uiteenzetting van de positie, die de banken in Canada innemen. De Canadeesche banken zijn uitstekend ingericht voor het verlenen van de gewenschte faciliteiten aan handel en industrie. De bankinstellingen in Canada hebben talrijke eigen agentschappen door het geheele land en tevens, voor wat enkele der belangrijkste banken betreft, in Londen, New York, Chicago, San Francisco en andere steden. Het zich geldelijk interesseeren in industriële ondernemingen, teneinde hierdoor de bankzaken van de aldus gesteunde fabrieken te verkrijgen, eene in Duitschland gevolgde politiek, vindt in Canada geene toepassing. Het oprichten van eene bank speciaal voor den buitenlandischen handel oordeelde deze bankier onpractisch, omdat deze bank in haar optreden in botsing zou komen met de reeds bestaande banken.

Op initiatief van den Minister van Handel is door den „Board of Trade” te Londen aan Canada in bruikleen afgestaan eene verzameling, bijeengebracht door Engelsche consuls en „trade commissioners”, van meer dan 8000 monsters van artikelen door Duitschland en Oostenrijk-Hongarije aan het buitenland geleverd. Deze monsters werden gedurende den herfst van 1916 voor korten tijd te Montreal en Toronto tentoongesteld. De tentoonstelling was niet voor het algemeene publiek toegankelijk, men wenschte als bezoekers geen nieuwsgierigen, doch belangstellenden, fabrikanten en

handelaars. Monsters van den meest uiteenloopenden aard waren uitgespreid. Elk monster was voorzien van een etiket, aangevende het land van herkomst (Duitschland of Oostenrijk-Hongarije) en het land, waar dat artikel werd ingevoerd, benevens den engros- en den détailprijs, in dat land. Vertegenwoordigers van den Engelschen „Board of Trade” en het Canadeesche „Department of Trade and Commerce” waren in het gebouw aanwezig voor het geven der gewenschte inlichtingen en het mededeelen van adressen van firma's, die de tentoongestelde artikelen invoeren.

Het ernstig verlangen Canada toe te rusten, ten einde na den oorlog het land tot grooter ontwikkeling te kunnen brengen, blijkt ook hieruit, dat in dezen tijd, dat bezuiniging, zoowel ten opzichte van de uitgifte van staatsgelden als voor ieder individu voor zich zelf, voortdurend wordt aanbevolen, voortgegaan wordt met het uitvoering geven aan groote havenwerken in Halifax N. S. Op twintig minuten varen van den Atlantischen Oceaan wordt eene groote kaai van ruim 2000 voet ¹⁾ lang gebouwd en daarnaast in eene richting loodrecht daarop zullen 5 pieren elk van 1250 voet lang en 360 voet breed komen, de bassins tusschen de pieren zullen 360 voet breed en langs de pier bij laag water 45 voet diep zijn, er zal ligplaats zijn voor 27 stoomschepen van het tegenwoordige grootste type, een nieuw immigrantengebouw zal verrijzen en dit alles zal in directe verbinding zijn met een station, dat nieuw is te bouwen. De totale kosten van deze havenwerken worden geschat op \$ 30.000.000. Een gedeelte van dit werk is voleindigd *). De afstand van Halifax naar Liverpool, andere Engelsche en overige Noordzeehavens is korter dan die van eenige andere haven op het Amerikaansche vasteland. St. John N. B. is de winterhaven van de Canadian Pacific Railway Company, ook hier is in den laatsten tijd uitbreiding aan de haven gegeven. Halifax en St. John zijn beide gedurende het geheele jaar toegankelijk, hunne groote belangrijkheid is in den winter gedurende de vijf maanden van December tot April, wanneer Montreal en ook Quebec door ijs van den Oceaan zijn afgesloten. De afstand van Montreal naar zee is ongeveer 1000 mijl (of ongeveer 1600 K.M.), eene stoomvaartreis van 2—3 dagen, Quebec is ongeveer 825 mijl van de zee verwijderd. Ofschoon weliswaar het vervoer te water goedkoper is dan te land, is het niettemin een groot nadeel voor Montreal, dat het zulk een grooten afstand van de zee ligt.

De „Georgian Bay Canal Commission” heeft in 1916 een rapport uitgebracht, getiteld: „Statistisch onderzoek van zekere algemeene toestanden van vervoer, betrekking hebbende op het economische vraagstuk van het voorgestelde Georgian Bay Canal”. Dit kanaal is aangegeven als te moeten loopen van het noordoosten van de Georgian Bay, d. i. het noordoosten van Lake Huron, naar Montreal en de St. Lawrence River, en zal de route, welke het graan thans volgen moet over Lake Huron, Lake Erie, Lake Ontario en de St. Lawrence River naar Montreal, belangrijk verkorten. De kosten van het kanaal worden geraamd op \$ 125.000.000. Het is evenwel de vraag, of deze uitgave gerechtvaardigd zijn zal. Canada is nog nooit in staat geweest om een voldoende aantal schepen de Canadeesche havens te doen aandoen om den geheelen Canadeeschen uitvoer te vervoeren. Montreal is als bovenvermeld ongunstig gelegen voor een „calling port”. Het is de eerste haven van uitvoer van Canadeesch graan, New York is de tweede. Boston de derde, Philadelphia de vierde, Baltimore de vijfde, Portland de zesde ²⁾ en St. John de zevende haven

¹⁾ 1 voet — ± 30 c.M.

²⁾ Portland, in den Amerikaanschen staat Maine gelegen, wordt door de Canadeesche spoorwegmaatschappij de Grand Trunk Railway Company voor haven gebruikt.

*) [Een slechte eigenschap van onze consulaire verslagen is, dat niet vermeld wordt wanneer het rapport geschreven werd; de bovenstaande mededeelingen zullen evenwel reeds op papier gesteld geweest zijn, toen Halifax door de ramp getroffen werd — Red.]

voor dezen uitvoer, doch twee derde van den uitvoer van Canadeesch graan gaat over Amerikaansche havens en dat niet omdat er in Montreal niet voldoende faciliteiten voor het hanteeren van het graan zijn, een gedeelte van deze blijft zelfs ongebruikt. Canada verkeert in de bijzondere omstandigheid, dat het toegang heeft tot een groot aantal havens, in het buitenland gelegen, die bijna even gemakkelijk en goedkoop bereikt kunnen worden als zijne eigen havens. Het is mogelijk, dat, indien er meer schepen varen onder Britsche vlag, waarvan de eigendom in Canadeesche handen is, een grooter gedeelte van den Canadeeschen uitvoer over de eigen havens zou kunnen worden geleid.

AANTEKENINGEN.

Koffiesurrogaten in Zweden. — In Zweden heeft het aanzienlijke gebrek aan koffie, evenals in andere landen, tot de vervaardiging in groote hoeveelheden van talrijke noodpreparaten gevoerd. Het Board of Trade Journal vermeldt, dat tot November j.l. door de overheid 15.000 kubieke tonnen grondstof van verschillend karakter was vrijgegeven voor de fabricatie van koffie of wat althans dien naam zou dragen. Hiervan was 5.898 ton eikels, 2.260 ton bieten, 1.642 ton cichorei-wortel en 1.283 ton wortel van de paardebloem. De prijzen van deze grondstoffen zijn bij het nieuwe emploti aanmerkelijk opgelopen, zoodat de tijd niet veraf schijnt, dat alweer naar een eikel-Ersatz moet worden uitgezien. Op de fabricatie van deze koffie-surrogaten bestaat toezicht van overheidswege, neergelegd in een K.B. van 31 Juli j.l., waarbij voorgeschreven is, dat men voor de uitoefening van dit bedrijf een patent behoeft; later werd bij K.B. van 30 October de verkoop van koffiesurrogaten verboden, anders dan in een geconcessioneerde bedrijf vervaardigd. Voorts moet het product verpakt worden in een verzegelde emballage, waarop gewicht, prijs en naam met woonplaats van den vervaardiger vermeld zijn, voorts jaar en maand van bereiding. De prijzen, op de pakjes vermeld, mogen in den detailhandel niet overschreden worden en ten slotte is het den kleinhandelaar verboden de origineele verpakking te verbreken. Alles pia vota van de strijders tegen vervalsching hier te lande. De maximumprijs per K.G. voor het surrogaat (3 Kr. 50 ö.) is 40 öre lager dan die voor het natuurlijk product.

Suezkanaalontvangsten. — Thans zijn de ontvangsten bekend van de rechten, in het kanaal van Suez geheven voor het geheele jaar 1917. Wij laten hieronder volgen de maandelijksche cijfers, zoodat deze werden opgenomen in de „Economiste Française”, waarbij ter vergelijking ook de gegevens voor het jaar 1916 geplaatst zijn.

	1917	1916
Januari	6.480.000	6.780.000
Februari	4.710.000	6.870.000
Maart	5.010.000	6.980.000
April	5.300.000	6.630.000
Mei	4.680.000	6.140.000
Juni	4.450.000	5.850.000
Juli	5.050.000	6.480.000
Augustus	4.810.000	6.350.000
September	4.150.000	6.430.000
October	5.060.000	7.190.000
November	6.180.000	6.800.000
December	7.240.000	6.900.000
Totaal	63.420.000	79.400.000

Het jaartotaal wijst dus alweer een aanzienlijke vermindering aan. De laatste gegevens aangaande het kanaal vindt de lezer op pag. 696 van den vorigen jaargang.

O.-W.-belasting in Boelgarje. — De „Economiste Europeen” is een merkwaardige O.-W.-belasting op het spoor gekomen, t. w. de Boelgaarsche oorlogswinstbelasting. De belasting wordt geheven van win-

sten, hooger dan 5.000 francs, gemaakt sedert het begin van den oorlog. Van winsten tusschen 5.000 en 50.000 francs is 55 pCt. belasting verschuldigd. Het merkwaardige is nu, dat voor winstbedragen tusschen 50.000 en 100.000 francs eene degressie is aangenomen tot 50 pCt. en dat over winsten grooter dan één ton slechts 45 pCt. O.W.-belasting verschuldigd is. Wanneer de E.E. goed is ingelicht, hebben wij hier inderdaad met zonderlinge fiscale begrippen te doen. De vermelde percentages gelden uitsluitend voor winsten uit hoofde van leveringen, aan de Regeering gemaakt. Voor andere winsten beloopt de verhoudingen slechts 40, 35 en 30 pCt. Ook deze differentiatie is niet geheel van eigenaardigheid ontbloot.

Plantagearbeiders voor Suriname

— Het volgende in zake de immigratie is verkort ontleend aan het Koloniaal Verslag van Suriname van 1917 (Hoofdstuk O, pag. 19 v.v.).

Aanvoer van landarbeiders vond slechts plaats uit Britsch-Indië, en wel per stoomschip „Dewa”, met 304 immigranten, t. w. 171 mannen, 80 vrouwen van 15 jaren en daarboven, en kinderen. Bij de ontschepping werden in ziekenhuizen opgenomen 15 mannen, 8 vrouwen en 6 jongens. Alle immigranten werden op mijnwormziekte onderzocht en, op 23 mannen en 6 vrouwen na, bevonden daaraan lijdende te zijn. Alvorens het doorgangshuis te verlaten, ondergingen zij de daartegen vereischte kuur.

Vermits er 970 Britsch-Indische immigranten waren aangevraagd, werden nadere onderhandelingen met de firma Nourse gevoerd omtrent verderen aanvoer, welke aanvankelijk leidden tot het aanbieden van scheepsruimte voor den overvoer van ongeveer 800 emigranten. Het aanbod moest echter wegens verkeersmoeilijkheden worden ingetrokken.

Het mocht evenwel gelukken van de Stoomvaartmaatschappijen „Nederland” en „Rotterdamsche Lloyd” scheepsruimte beschikbaar te krijgen tot overvoer van emigranten uit Nederlandsch-Indië. De bedoelde maatschappijen werden n.l. bereid bevonden twee groepen rechtstreeks rond Kaap de Goede Hoop van Java naar Suriname te vervoeren met vrachtschepen in den dienst van Java op New York, tegen een vrachtprijs van f 200, d. i. f 40 meer dan tot heden betaald werd, per hoofd, met een minst aantal van 600 personen per schip.

De eerste groep, bestaande uit 593 emigranten, vertrok per „Rotti”. Te Semarang werden ingescheept 591 emigranten, t. w. 284 mannen en 307 vrouwen. In 't geheel werden na aankomst in ziekenhuizen opgenomen 70 mannen en 81 vrouwen, te zamen 151 hoofden. Van de aangevoerden werden 383 bevonden lijdende te zijn aan mijnwormziekte. De tweede groep, bestaande uit 343 mannen en 252 vrouwen, vertrok van Java per stoomschip „Buitenzorg”.

Ten aanzien van den aanvoer van Britsch-Indische emigranten moet vermeld worden, dat in beginsel tot afschaffing van emigratie met werkovereenkomst is besloten.

Op 1 Januari waren onder werkovereenkomst verbonden 4436 Nederlandsch-Indische immigranten, waarbij 3172 mannen en 943 vrouwen; op 31 December 4563, waarbij 3195 mannen en 1008 vrouwen.

Het aantal huwelijken in de jaren 1912 tot en met 1916 bedroeg achtereenvolgens 8, 3, 24, 6 en 4. Het aantal niet onder overeenkomst verbonden Nederlandsch-Indische immigranten op de plantages bedroeg op 1 Januari 1918 hoofden, waarbij 537 mannen. Op 31 December waren deze getallen onderscheidenlijk 1748 en 429.

Het aantal geboorten bij de onder overeenkomst verbonden bedroeg 49; op de 100 vrouwen was de geboorte dus 5,03 tegen 7,02 in 1915. De sterfte van de onder overeenkomst verbonden bedroeg 0,58 ten honderd van de gemiddelde bevolking. 1915, 0,54.

Op 1 Januari waren onder werkovereenkomst verbonden: 4487 britsch-indische immigranten, waarbij

2890 mannen en 971 vrouwen. Op 31 December: 4284, waarbij 2694 mannen en 882 vrouwen. Het aantal huwelijken van 1912 tot 1916 bedroeg achtereenvolgens 130, 104, 202, 163 en 192.

Het aantal niet onder werkovereenkomst verbonden Britsch-Indiërs op de plantages gevestigd, bedroeg op 1 Januari 1174, waarbij 523 mannen. Op 31 December waren de getallen onderscheidenlijk 1775 en 738 mannen.

Het aantal geboorten onder de bij overeenkomst verbonden bedroeg 129; op de 100 vrouwen waren de geboorten dus 13,93 tegen 12,92 in 1915. De sterfte onder de bij werkovereenkomst verbonden immigranten bedroeg 1,14 ten honderd van de gemiddelde bevolking. 1915, 0,85.

Het aantal niet onder overeenkomst verbonden immigranten, dat elders dan op de plantages gevestigd is, bedroeg op 31 December 3456 Nederlandsch-Indiërs en 24.755 Britsch-Indiërs. Het aantal immigranten dat zich in het afgelopen jaar na het einde hunner werkovereenkomst opnieuw voor den tijd van een tot vijf jaar voor veld- en fabrieksarbeid op de plantages verbond bedroeg voor immigranten uit Nederlandsch-Indië 1593, tegen 1559 in 1915, voor immigranten uit Britsch-Indië 235, tegen 284 in 1915.

Uit de gegevens blijkt, dat er op 100 onder werkovereenkomst verbonden immigranten voorkwamen: bij immigranten uit Nederlandsch-Indië 130 ziektegevallen; bij immigranten uit Britsch-Indië 221 ziektegevallen.

Het kapitaal, op naam van 31 Nederlandsch-Indische immigranten belegd, bedroeg f 2180,23; einde December 1915 was dit cijfer f 2256,83 ten name van 29 inleggers. Het kapitaal dat op naam van 2604 Britsch-Indiërs in de Koloniale Postspaarbank is belegd, bedroeg einde December 1916 eene som van f 254.791,96; op einde December 1915 was dit cijfer f 248.722,11 ten name van 2399 inleggers.

Door tusschenkomst van het Immigratie Departement hebben 60 Britsch-Indische immigranten een bedrag van f 2294,50 aan hunne betrekkingen in Britsch-Indië overgemaakt tegen f 1034 door 38 hunner in 1915. Door tusschenkomst van de Surinaamsche Bank werd door 3 Britsch-Indische immigranten overgemaakt f 14.652, betaalbaar te Londen, door 1 Britsch-Indiër f 1000, betaalbaar te Amsterdam, door 1 Britsch-Indiër f 727,50, betaalbaar te Demerary, en door 2 Britsch-Indiërs f 3543,57½, betaalbaar te New York.

Door tusschenkomst van het Immigratie Departement werden 311 brieven van Britsch-Indiërs in Suriname aan hunne betrekkingen verzonden en werden ongeveer 200 van het postkantoor te Paramaribo ontvangen, voor het meerendeel uit Britsch-Indië afkomstige brieven, bestemd voor Britsch-Indische immigranten, aan hen uitgereikt. In 1915 waren deze cijfers onderscheidenlijk 377 en 220.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Koffie en thee. Onder intrekking van een vorige beschikking zijn nieuwe maximumprijzen vastgesteld voor koffie en koffie-extract, in tusschen- en kleinhandel. De kleinhandelsprijs bedraagt nu voor koffie f 1,40 per ½ K.G. en voor extract 20 ct. per d.L.

Maximumprijzen jam of marmelade. Maximumgroot- en -kleinhandelsprijzen zijn vastgesteld voor jam en marmelade, welke samenstelling voldoet aan de voorwaarden van het z.g. Rotterdamsche keur (voorwaarden, vastgesteld door het college van directeurs van stedelijke keuringsdiensten).

Premiën voor den verbouw van late aardappelen. Behalve de voor het oogstjaar 1918 in uitzicht gestelde premiën voor den verbouw van granen, peulvruchten en koolzaad, zal ook voor late aardappelen, welke na 15 Augustus a.s.

worden gerooid, verbouwd op in het tijdvak van 1 Aug. 1917 tot 1 Juli 1918 gescheurd grasland, geen kunstweide of klaverland zijnde, éénmaal een premie worden uitgekeerd van 75 ct. per 100 K.G. tot een maximum van f 150 per H.A.

Voederbieten, koolrapen en paardepeen. Aangezien het in het belang van de voedselvoorziening niet wenschelijk is, dat in het loopende jaar op groote schaal voederbieten, koolrapen en paardepeen voor den handel worden verbouwd, heeft de Minister van Landbouw voor deze artikelen maximumprijzen vastgesteld.

Reparatieleder. Er zijn gemeenten, die door afgifte van een te groot aantal bons voor reparatieleder, over een belangrijk grooter hoeveelheid van dat leder hebben beschikt, dan door het R. D. H. L. voor haar beschikbaar kan worden gesteld. Het hierdoor ontstaande tekort zou door aankoop op de vrije markt aangevuld moeten worden. De hieruit voortvloeiende kosten zullen ten laste van de betrokken gemeentebesturen gebracht worden.

Motorbrandstof. In de distributie-regeling voor benzine, enz. zijn eenige wijzigingen gebracht. Zoo worden onder de motorbrandstoffen, welke vervoer in het algemeen verboden is, thans ook begrepen petroleum en gasolie; doorlopende ontheffing wordt echter verleend voor motorvrachtbooten, die op petroleum of gasolie loopen. Ook worden motorherstellers in de gelegenheid gesteld gerepareerde motoren te beproeven.

Manufacturen. Verboden is het vervoer van manufacturen, daaronder te verstaan alle textielgoederen, niets uitgezonderd, in ruwen, halfbewerkten of afgewerkten staat (ook geconfectioneerd). Van het verbod, dat niet geldt voor zendingen van niet meer dan 10 K.G. bruto, kan ontheffing worden verleend.

Ten behoeve van handelsreizigers wordt tijdelijk ontheffing verleend van het verbod tot vervoer van manufacturen, voor zoover betreft koffers met monstercollecties.

Margarine. Op 18 dezer zal een nieuwe regeling voor den verkoop van margarine, vastgesteld in

overleg met de fabrikanten, in werking treden. Deze was noodig aangezien de lagere klassen der bevolking in den laatsten tijd herhaaldelijk moeilijkheden ondervonden om zich goedkope margarine te verschaffen, terwijl de levering voor binnenlandsch verbruik 50 pCt. grooter was dan vóór den oorlog. Meergegoeden konden wel voldoende margarine krijgen en gebleken is, dat sommige winkeliers goedkope soorten tegen den prijs voor betere soorten verkochten. Voortaan zullen de fabrikanten alleen margarine afleveren in verpakking, waarop gedrukt tot welke der acht soorten de waar behoort (gemerkt A tot en met L) en de maximumprijs, loopende van 55 tot 90 cents. Verder blijven de bekende verpakte merken in den handel. Voorloopig zal alleen afgeleverd worden in pakjes van ½ pond, zoo noodig later ook per ¼ pond. Betrekking van de winkeliers niet normale quanta van de goedkoopere soorten en trachten zij door verkoop van de duurder soorten alleen meer winst te maken, dan kunnen zij van levering worden uitgesloten. De winkelier is bovendien verplicht, wanneer hij alleen duurder soorten in voorraad heeft, deze te leveren tegen den maximumprijs van normaal-margarine (50 ct. per pond), wanneer de klant deze vraagt.

Eieren. Verlaagde maximumprijzen in groot-, tusschen- en kleinhandel zijn vastgesteld voor versche kipeieren; in het klein is de prijs nu 14 cent per stuk.

Levensmiddelen voor arbeiders. Aan arbeiders, die naar Duitschland gaan werken, kan voortaan niet meer worden toegestaan spek en vet voor eigen gebruik mede te nemen. In plaats daarvan kan aan weekarbeiders worden vergund 1½ K.G. worst of vleesch mede te nemen.

Levensmiddelen voor militaire verlofgangers. Onder wijziging, resp. intrekking van vorige beschikkingen is bepaald, dat militairen, die met verlof van zeven dagen of minder van hun standplaats vertrekken, door de verstrekking van bons gelegenheid zal worden gegeven tot het kopen van levensmiddelen en wel: a. voor iederen verlofdag 250 gram witbrood en 1 K.G. aardappelen; b. indien het verlof langer dan twee dagen duurt, bovendien

MAANDCIJFERS.

ONTVANGSTEN VAN SPOOR- EN TRAMWEGMAATSCHAPPIJEN OCTOBER 1917.

(Ontleend aan de „Ingenieur“.)

Namen der Maatschappijen.	Personenvervoer.	Goederenvervoer.	Totale ontvangsten.	
			1917.	1916.
Maatsch. tot Exploitatie van Staatsspoorwegen	f 1.729.456,56	f 2.565.729,20 1/2	f 4.394.992,28 1/2	f 4.351.229,— ¹⁾
Holl. IJzeren Spoorwegmaatschappij	„ 1.753.808,91 1/2	„ 1.240.335,25	„ 3.105.122,48 1/2	„ 3.179.072,— ¹⁾
Ned. Centraal Spoorwegmaatschappij	„ 150.388,—	„ 174.303,—	„ 326.633,—	„ 329.146,—
Noord-Brab.—Duitsche Spoorweg-maatschappij	„ 24.997,—	„ 71.536,—	„ 101.986,—	„ 54.192,—
Hollandsche Buurtspoorwegen	„ 10.005,87	„ 1.064,61	„ 21.268,31	„ 16.885,39 1/2
Dedemsvaartsche Stoomtramwegmaatschappij..	„ 10.568,50	„ 20.414,38 1/2	„ 32.002,63 1/2	„ 29.349,88 1/2
Tramw.mij. „de Meijerij“: lijn Veghel—Eindhoven—Belg. grens en St.Oedenrode—'s Bosch, lijn Eindhoven—Helmond—Asten en Geldrop—Heeze	—	—	„ 24.138,82 1/2	„ 19.937,55
Zuid-Nederl. Stoomtramweg-maatschappij ...	„ 16.430,91 1/2	„ 31.426,10	„ 48.878,30	„ 46.309,61
Nederlandsche Tramwegmaatschappij	„ 49.094,01 1/2	„ 49.830,21 1/2	„ 102.828,25	„ 90.673,51 1/2
Rotterdamsche Tramwegmaatschappij	—	—	„ 188.691,35 1/2	„ 193.258,34 1/2
Westlandsche Stoomtramwegmaatschappij	„ 22.108,48 1/2	„ 7.833,60	„ 30.643,92	„ 28.935,—
Gemeentetram te Amsterdam	„ 551.849,54 1/2	—	„ 551.849,54 1/2	„ 486.280,93
Haagsche Tramwegmaatschappij	„ 262.190,09	—	„ 263.129,40	„ 236.447,06
Rotterdamsche Electr. Tramwegmaatschappij..	„ 240.890,04	—	„ 240.890,04	„ 231.173,94

1) Definitieve opgave.

De cijfers der Indische Spoor- en Tramwegen zijn niet ontvangen.

De ontvangsten der groote maatschappijen, die in de „Ingenieur“ ontbreken, zijn aan het „Maandschrift Centr. Bureau Statistiek“ ontleend.

Nagekomen over September.

Oost-Java Stoomtramwegmaatschappij	—	—	16.600,—	25.200,—
lijn Modjokerto—Ngoro	—	—	55.400,—	48.700,—
lijn Soerabaja—Krian	—	—	326.000,—	289.900,—
Semarang—Cheribon Stoomtramwegmaatsch..	—	—	272.700,—	241.600,—
Samar.—Joana Stoomtramwegmaatschappij ..	—	—	—	—
Serajoedal Stoomtramwegmaatschappij	—	—	—	—
lijn Maos—Bandjarnegara	—	—	54.100,—	75.400,—
lijn Bandjarnegara—Wonosobo	—	—	9.800,—	—

Zie Spaarbankcijfers en Emissies hiernevens.

nog 100 gram peulvruchten, 50 gram vet en 50 gram koffie, voor het totaal aantal verlofdagen.

Sleepploonen voor de binnenschipperij. Door den Minister van Landbouw zullen sleepploonen voor de binnenschipperij worden vastgesteld. Brandstoffen, voor zoover deze van Rijkswegen worden gedistribueerd, zullen alleen worden toegevoerd aan ingeschreven sleepbooten. Bij de inschrijving moet door belanghebbende een waarborgsom gestort worden.

Huisslachten. Bij circulaire heeft de Minister van Landbouw aan de burgemeesters verzocht er de noodige bekendheid aan te willen geven, dat het in strijd is met zijne bedoeling, indien thans nog door particulieren varkens voor eigen gebruik worden geslacht.

Tarwe-waterbrood. Met ingang van 1 dezer is de maximumprijs voor tarwe-waterbrood, gebakken van regeeringsbloem, vastgesteld op 36 ct. per K.G. of 9 ct. per 250 gram, onder rabbinaal toezicht gebakken, resp. 37 en 9½ ct.

Vetvoorziening. Door tekort aan veevoeder is de productie van spek en vet varkensvleesch sterk achteruitgegaan. Door aanwending van lijnolie als grondstof kon het rantsoen bak- en braadvet verhoogd worden tot 350 gram per hoofd per vier weken. Op den duur moeten alle slachtvetten verzameld worden; daartoe is de vet-distributieregeling getroffen. Men hoopt aldus het vetrantsoen te kunnen handhaven. De boterproductie is vooreerst nog voldoende om in de toegenomen binnenlandsche behoefte te voorzien en nog een overschot voor export te laten.

SPAARBANKCIJFERS.

Overzicht van inleg en terugbetaling bij 48 particuliere spaarbanken (aangesloten bij den Nederlandschen Spaarbankbond) gedurende December 1917.

Aangeteekend zij, dat, waar de cijfers niet steeds hetzelfde aantal noch dezelfde spaarbanken betreffen, bij vergelijking met andere maanden zekere reserve moet worden gemaakt.

Sparbanken met een aan inleggers verschuldigd bedrag van:	Bedrag in Guldens		Posten	
	Inleg	Terugbetaling	Inleg	Terugbetaling
beneden f 100.000	15.553	4.123	372	19
f 100.000—, 500.000	168.368	99.778	1.833	829
„ 500.000—, 1.000.000	254.951	184.700	2.013	1.256
„ 1.000.000—, 2.000.000	515.307	389.119	4.313	2.406
„ 2.000.000—, 4.000.000	304.963	325.562	2.197	1.623
„ 4.000.000—, 7.000.000	683.835	687.052	6.198	5.127
boven „ 7.000.000	1.442.345	1.278.470	24.565	14.182
Totaal ..	3.385.322	2.968.804	41.491	25.442
Totaal Dec. 1916	2.827.100	2.460.700	40.409	21.860
„ „ 1915	2.242.896	1.954.238	36.682	19.966
December	1917	1916	1915	
Uitgegeven nieuwe boekjes	2954	2759	2620	
Geheel afbetaalde boekjes..	1903	1932	1794	

Overzicht van inleg en terugbetaling bij de Rijkspostspaarbank.

DECEMBER	1917	1916	1915
Inlagen	f 7.493.163	f 6.871.913	f 6.090.523
Terugbetalingen ..	6.579.244	5.961.309	5.291.761
Tegoed der inleggers op ultimo	217.533.868	201.974.271	184.617.576
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	28.606.350	26.247.600	24.668.100
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	10.208	9.170	9.390
Aantal geheel afbetaald	5.851	5.624	5.677
Aantal uitstaande op ultimo	1.765.475	1.732.467	1.692.148

EMISSIES IN JANUARI 1918.

Staatsleeningen	f 500.000.000,—	
zijnde:		
De Staat der Nederlanden	f 500.000.000,— 4½ % obl. à 100 %.	
Provinc. en Gemeentelijke leeningen ..	9.875.000,—	
zijnde:		
Gemeente 's-Gravenhage	f 10.000.000,— 4½ % obl. à 98¾ %.	
Bank- en Crediet-instellingen	12.750.000,—	
zijnde:		
Nederlandsch Indische Handelsbank	f 5.000.000,— aand. à 175 %.	
N. V. Internationale Crediet- en Handels-Vereeniging „Rotterdam”	f 4.000.000,— 5 % obl. à 100 %.	
Hypotheekbanken (werkzaam in Nederland)	50.000,—	
zijnde:		
Nederl. Middenstands Hypotheekbank	f 500.000,— aand. (waarvan 10 % storten) à 100 %.	
Hypotheekbanken (werkzaam in het buitenland)	31.250,—	
zijnde:		
Rotterdam-Canada Hypotheek Bank	f 250.000,— aand. (waarvan 10 % storten) à 125 %.	
Industriële Ondernemingen	3.550.000,—	
zijnde:		
N. V. Brandspuitenfabriek v/h. A. Bickers & Zoon	f 250.000,— 5½ % hyp. obl. à 100 %.	
Nationale Rijwielfabriek „Bato”	f 100.000,— aand. à 100 %	
	f 100.000,— 6 % pref. winstd. aand. à 100 %.	
Comm. Venn. o.d. fa. Gebr. Stork & Co.	f 1.500.000,— cert. v. aand. à 127 %.	
N. V. Intern. Gewapend Beton-Bouw v/h. Industr. Mij. v. F. J. Stulemeijer & Co.	f 500.000,— aand. à 125 %.	
N. V. Hollandia Fabrieken Kattenburg & Co.	f 200.000,— aand. à 120 % f 200.000,— 6 % cum. pref. winstd. aand. à 100 %.	
N. V. Machinefabr. Braat	f 100.000,— aand. à 130 %.	
Cultuurondernemingen, Handelsvereenigingen en Handelsvenn.	1.150.000,—	
zijnde:		
N. V. Sumatra Maatschappij	f 550.000,— aand. à 100 %.	
Java Caoutc. Compagnie	f 250.000,— aand. à 120 %.	
N. V. Cultuur en Handel Maatschappij „Kalapa”	f 300.000,— aand. à 100 %.	
Scheepvaart-Maatschappijen	9.086.000,—	
zijnde:		
N. V. Gem. Eigendom v. aand. Holland-Amerika-Lijn	f 2.271.500,— aand. à 400 %.	
Diversen	448.660,—	
zijnde:		
N. V. tot Expl. v. Onr. Goed. „Groot 's-Gravenhage”	f 100.000,— aand. à 100 %.	
N. V. Verzekering Mij. De Nederlandsche Phoenix”	f 343.000,— aand. (waarvan 10 % storten) à 120 %.	
N. V. Houthandel v/h. G. Key	f 250.000,— aand. à 123 %.	
Totaal	f 536.940.910,—	

1) Deze f 100.000,— maakt deel uit van een uitgifte ten bedrage van f 500.000,—, waarvan de rest te Soerabaya voor inschrijving is opengesteld.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

	2 Februari 1918	20 Juli 1914
Ned. Bank	Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15 Bel. Binn. Eff. 4 1/2 " 1 " '15 Vrsch. in R.C. 5 1/2 " 19 Aug. '14	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14 " 23 " '14 " 23 " '14
Bank van Engeland	5 " 5 Apr. '17	3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 " 20 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 " 10 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk.	6 " 27 Juli '14	5 " 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 " 10 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	6 1/2 " 1 Febr. '18	4 1/2 " 6 " '14
Zwitserse Nat. Bk.	4 1/2 " 2 Jan. '15	3 1/2 " 19 " '14
Bank van Italië ..	5 " 10 Jan. '18	5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3 1/2 - 4 1/2	—
Javäsche Bank....	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

OPEN-MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
2 Febr. '18	3-1/8	4 3/4	4 1/16	4-5/8	—	4 1)
26 J.-2 F. '18	3-1/4	4-3/4	4 1/16	4-5/8	—	3 3/4 - 4
21-26 J. '18	2 1/8 - 3 1/4	3 3/4 - 4	4 3/8 - 1 7/8	4-5/8	—	4-6
12-19 ,, '18	3-3/4	3 1/2 - 4	4 1/8	4-5/8	—	4-6
3 Febr. '17	1 3/4 - 2 3/4	4	5 1/16	4-5/8	—	2-3 3/2)
31 J.-5 F. '16	1 1/4 - 3/4	2 1/4 - 3/4	5 1/8 - 3/16	4 1/4 - 3/4	—	1 3/4 - 2
20-24 Jul. '14	3 1/8 - 3/16	2 1/4 - 3/4	2 1/4 - 3/4	2 1/8 - 1/2	2 3/4	1 3/4 - 2 1/2

1) Noteering van 1 Februari.

2) " " 2 " "

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

De wisselmarkt verkeerde deze week weder ongeveer in dezelfde onzekere en lusteloze stemming als in de voorafgaande week. De omzetten waren weder uiterst gering. Er waren verschillende dagen, dat er in meerdere deviezen geen enkele transactie tot stand kwam. In Londen, Parijs en New York waren de schommelingen dan ook zeer klein. De koersen waren ongeveer 10.89 1/2 à 10.91, 40.15 à 40.25 en 2.29 à 2.30. Zwitserland en Skandinavië waren iets aangeboden 51.15-50.90, 77.20-76.40, 70.85-70.50. De hoofdomzetten hadden weder plaats in Marken en Oost. Kronen, waarvoor de stemming, ofschoon aan het slot iets beter, overwegend flauw was. Echter kwamen in deze deviezen nog flinke transacties tot stand, waarbij herhaaldelijk belangrijke fluctuaties op een en denzelfden dag plaats vonden; 44.—, 41.35, 42.35 en 27.80, 26.80, 27.10.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	St. Petersburg 1)	New York 1)
28 Jan. 1918 ..	10.95	40.30	43.25	27.95	—	2.30
29 ,, 1918 ..	10.90	40.20	42.40	26.95	—	2.29
30 ,, 1918 ..	10.90	40.15	42.55	27.50	—	2.29
31 ,, 1918 ..	10.90 1/2	40.25	42.10	27.15	—	2.29
1 Febr. 1918 ..	10.90	40.25	41.60	26.80	—	2.29
2 ,, 1918 ..	10.89 1/2	40.20	42.35	27.10	—	2.29
Laagste d. w. 1)	10.88	40.—	41.35	26.50	—	2.28
Hoogste ,, ,, 1)	10.96	40.35	44.—	28.—	—	2.30 1/4
26 Jan. 1918 ..	10.91 1/2	40.15	43.80	27.80	—	2.28 3/4
19 ,, 1918 ..	10.93	40.05	41.—	26.25	—	2.29 1/2
Muntpariteit ..	12.10 5/8	48.—	59.26	50.41	1.28	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm *)	Kopen- hagen *)	Chris- tiantia 1)	Zwitser- land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
28 Jan. 1918	77.25	70.75	74.15	51.15	56.25	99 3/4 - 100 1/2
29 ,, 1918	77.30	71.—	74.—	50.95	56.—	99 3/4 - 100 1/2
30 ,, 1918	77.25	71.—	74.—	50.80	56.—	99 3/4 - 100 1/2
31 ,, 1918	77.20	71.—	74.—	50.90	56.—	99 3/4 - 100 1/2
1 Febr. 1918	76.75	70.80	73.80	50.90	56.—	99 3/4 - 100 1/2
2 ,, 1918	76.40	70.50	73.65	50.90	56.—	99 3/4 - 100 1/2
L'ste d. w. 1)	76.10	70.40	73.30	50.60	55.50	99 3/4
H'ste ,, ,, 1)	77.35	71.20	74.25	51.50	56.50	100 1/2
26 Jan. 1918	76.95	71.—	74.20	53.50	56.10	99 3/4 - 100 1/2
19 ,, 1918	76.50	70.75	73.75	51.50	—	99 3/4 - 100 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
2 Februari 1918	4.76.25	5.71.50	nom.	***
Laagste d. week..	4.76.25	5.71.50	—	***
Hoogste ,, ,, ..	4.76.45	5.72.—	—	***
28 Januari 1918	4.76.45	5.72.—	nom.	43 1/2 1)
19 ,, 1918	4.76.45	5.71.37	nom.	43 1/2
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

1) Noteering van 24 Januari.

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings- eenheden	7 Jan. 1917	15 Jan. 1918	Tijdperk 16-24 Januari 1918		24 Jan. 1918
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 13/32	97 13/32	19 18/32	19 17/32	19 18/32
B. Aires	d.p.gd.pes.	52 1/2	51 1/2	50 1/4	52	50 3/4
Calcutta	sh/d.p.rup.	1/5 1/32	1/5 1/32	1/5	1/5 1/10	1/5 1/32
Hongkong ..	id. p. \$	3/0 1/4	3/0 1/2	2/11 1/2	3/0 1/2	2/11 1/2
Lissabon	d.p.escudo	30 1/8	30	29 1/4	30 1/2	29 3/8
Madrid	Peset. p. £	19.51	19.52	19.52	19.90	19.68
Montevideo..	d.p.peso	60 1/2	58 3/4	58 1/4	59 3/4	59
Montreal....	\$ per £	4.80	4.81 1/4	4.79 1/2	4.83	4.80 3/4
Petrograd ..	R. p. £ 10	366	364	360	368	362
R.d.Janeiro 1)	d.p.milr.	13 3/16	13 7/8	13 2/32	13 27/32	13 3/4
Rome	Lires p. £	40.20	40.02	39.90	40.30	40.22
Shanghai ..	sh/d.p.tael	4/5	4/5	4/3	4/4 1/2	4/3
Singapore ..	id. p. \$	2/4 1/10	2/4 1/10	2/4	2/4 3/32	2/4 1/10
Valparaiso 1)	d.p.pap.p.	14 11/32	14 1/32	13 13/16	13 19/10	13 3/8
Yokohama ..	sh/d.p.yen	2/2	2/2	2/1 1/8	2/2 1/8	2/2

1) Noteeringen op 90 dagen.

GOUD EN ZILVER.

Sedert 29 Juli 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen.

te New York

2 Febr. 1918.....	43 1/4	86 3/8
26 Jan. 1918.....	43 1/2	87 1/8
19 ,, 1918.....	44 3/4	89 3/8
12 ,, 1918.....	45 1/8 1)	90 1/8
5 ,, 1918.....	45 1/8 2)	90 1/8
29 Dec. 1917.....	43 1/8	86 7/8
3 Febr. 1917.....	37 3/16	76 7/8
5 Febr. 1916.....	27 1/8	57
20 Juli 1914.....	24 18/16	54 1/4

1) Noteering van 11 Januari.

2) " " 7 " "

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 2 Februari 1918.

Activa.

Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 71.488.942,51 ^{1/2} B.-bk. „ 835.860,65 Ag.sch. „ 8.331.757,81	f 80.656.560,97 ^{1/2}
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—
Idem eigen portef.	f 8.205.678,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„ 8.205.678,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 57.598.672,46 ^{1/2} B.-bk. „ 3.225.698,82 Ag.sch. „ 29.332.729,96	f 90.157.101,24 ^{1/2}
Op Effecten	f 87.538.501,24 ^{1/2}	
Op Goederen en Spec.	„ 2.618.600,—	„ 90.157.101,24 ^{1/2}
Voorschotten a. h. Rijk	„ 6.048.002,33 ^{1/2}
Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 95.446.125,—	
Muntmat., Goud	„ 612.162.915,26 ^{1/2}	
	f 707.609.040,26 ^{1/2}	
Munt, Zilver, enz.	„ 7.275.205,99 ^{1/2}	
Muntmat., Zilver	„ 714.884.246,26
Effecten		
Bel. v. h. Res.fonds. id. van 1/8 v. h. kapit.	f 5.159.192,50 „ 3.822.939,62 ^{1/2}	„ 8.982.132,12 ^{1/2}
Geb. en Meub. der Bank	„ 1.465.000,—
Diverse rekeningen	„ 72.741.658,81 ^{1/2}
	f 983.140.379,75 ^{1/2}	

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	„ 5.234.534,18 ^{1/2}
Bankbiljetten in omloop	„ 892.086.855,—
Bankassigtiën in omloop	„ 4.587.085,71 ^{1/2}
Rekening-Courant saldo's:	
Van het Rijk	f —
Van anderen	„ 53.798.786,34
	„ 53.798.786,34
Diverse rekeningen	„ 7.433.118,51 ^{1/2}
	f 983.140.379,75 ^{1/2}
Beschikbaar metaalsaldo	f 524.005.028,53 ^{1/2}
Op de basis van 1/8 metaaldekking	„ 333.910.483,13 ^{1/2}
Minder bedragen bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	„ 2.620.025.140,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

		Meer	Minder
Disconto's	4.542.990,83		
Buitenlandsche wissels	64.515,—		
Beleeningen	357.679,57 ^{1/2}	
Goud	609.220,69		
Zilver	98.826,62 ^{1/2}		
Bankbiljetten	20.501.260,—		
Part. Rek.-Crt. saldo's	21.199.880,66 ^{1/2}	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opesichbare schulden
2 Febr. 1918	707.609	7.275	892.087	58.386
26 Jan. 1918	707.000	7.176	871.586	77.132
19 „ 1918	707.988	7.031	883.034	60.031
12 „ 1918	697.459	6.933	883.869	45.127
5 „ 1918	697.181	6.940	895.174	45.968
29 Dec. 1917	698.233	7.028	890.273	57.200
22 „ 1917	698.663	7.001	866.538	52.454
15 „ 1917	694.417	6.946	865.867	41.949
8 „ 1917	699.508	6.836	867.659	53.834
1 „ 1917	700.105	6.801	872.983	54.305
24 Nov. 1917	692.377	6.883	852.847	63.735
17 „ 1917	693.969	7.159	856.958	64.619
10 „ 1917	683.703	7.121	855.221	59.491
3 Febr. 1917	589.558	6.646	745.750	94.543
5 Febr. 1916	480.036	5.206	583.219	72.438
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
	Totaal	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks			
2 Febr. 1918	80.657	66.000	90.157	524.005	75
26 Jan. 1918	76.114	53.000	90.515	523.613	75
19 „ 1918	72.498	47.000	90.346	525.582	76
12 „ 1918	66.729	39.000	93.627	517.764	75
5 „ 1918	72.738	40.000	103.235	515.063	75
29 Dec. 1917	81.819	49.000	107.448	514.916	74
22 „ 1917	69.985	52.000	92.809	520.993	77
15 „ 1917	67.837	52.000	88.423	518.913	77
8 „ 1917	60.520	47.000	94.314	521.142	76
1 „ 1917	54.903	43.000	104.795	520.538	76
24 Nov. 1917	66.631	55.000	91.965	515.027	76
17 „ 1917	74.584	63.000	93.190	515.909	76
10 „ 1917	72.915	61.000	88.617	506.978	75
3 Febr. 1917	97.049	77.000	78.137	427.245	71
5 Febr. 1916	75.816	52.500	82.258	353.056	74
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

1) Op de basis van 2/5 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	2 Febr. 1918	26 Jan. 1918
Aan schatkistpromessen.. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 163.910.000,—	f 188.900.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 66.000.000,—	„ 53.000.000,—
Aan zilverbons ..	„ 112.235.000,—	„ 120.206.000,—
	„ 27.182.920,50	„ 27.458.104,—

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opesichb. schulden
3 Nov. 1917	81.584	17.554	175.790	45.619
27 Oct. 1917	81.664	17.440	175.000	47.618
20 „ 1917	81.588	16.809	176.785	52.919
13 „ 1917	81.554	16.834	175.684	50.522
4 Nov. 1916	70.036	23.326	157.245	58.437
6 Nov. 1915	38.412	33.054	143.233	29.611
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse reke- ningen 1)	Beschik- baar metaal- saldo	Dek- kings- per- centage
3 Nov. 1917	6.843	33.728	65.961	26.942	53.644	45
27 Oct. 1917	7.361	33.606	65.134	25.502	53.816	45
20 „ 1917	7.589	33.642	67.986	25.994	52.682	43
13 „ 1917	7.786	34.250	64.791	23.823	53.411	43
4 Nov. 1916	6.124	38.081	70.399	12.324	50.226	43
6 Nov. 1915	5.915	18.234	50.432	29.183	37.097	41
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

1) Sluitpost der activa.

2) Op de basis van 2/5 metaaldekking.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulate	Andere opesichb. schulden	Disconto's	Dio. reke- ningen 1)
3 Nov. 1917	591	1.241	903	1.023	998
27 Oct. 1917	592	1.198	897	1.000	960
20 „ 1917	569	1.214	906	999	1.000
13 „ 1917	579	1.202	890	1.000	828
4 Nov. 1916	680	1.090	728	892	774
6 Nov. 1915	697	969	1.034	875	1.104
25 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden p. st.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
30 Jan. 1918	58.607	45.896	***	***	***
23 " 1918	58.915	45.223	***	***	***
16 " 1918	58.768	45.325	210.741	28.500	185.629
9 " 1918	59.079	45.703	211.830	28.500	187.129
31 Jan. 1917	56.665	39.601	143.552	28.500	112.339
2 Febr. 1916	52.688	34.199	98.839	28.500	64.357
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-tings-percentage 1)
30 Jan. '18	55.876	91.890	38.237	122.644	31.161	19,37
23 " '18	56.840	95.214	41.815	124.440	32.142	19,33
16 " '18	56.768	92.278	41.416	121.589	31.893	19,57
9 " '18	56.868	90.661	37.899	123.534	31.826	19,71
31 Jan. '17	160.373	35.727	44.764	168.773	35.514	16,63
2 Febr. '16	32.839	105.140	58.246	98.584	36.939	23 1/2
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	20.297	52 1/2

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHIE RIJSKBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen-scheine	Circu-latie	Dek-tings-percentage 1)
31 Jan. 1918	2.521.022	2.407.101	1.263.302	11.138.934	34
23 " 1918	2.520.577	2.407.038	1.205.710	10.918.832	34
15 " 1918	2.519.787	2.406.926	1.269.374	11.043.940	34
7 " 1918	2.517.563	2.406.800	1.349.033	11.343.325	34
31 Jan. 1917	2.541.440	2.524.418	283.942	7.858.489	36
31 Jan. 1916	2.494.221	2.453.531	705.698	6.502.402	49
23 Juli 1914	1.691.669	1.356.857	65.479	1.890.896	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitge-geven	In kas bij de Reichs-bank
31 Jan. 1918	13.105.525	6.676.327	***	***
23 " 1918	12.418.037	6.250.711	7.411.000	1.192.200
15 " 1918	12.813.584	6.599.182	7.490.200	1.256.100
7 " 1917	13.166.418	6.830.515	7.652.500	1.337.500
31 Jan. 1917	8.180.009	3.542.429
31 Jan. 1916	5.273.184	1.785.921	1.758.600	665.200
23 Juli 1914	750.892	943.964

RUSSISCHE STAATSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Roebel.

Data n. st.	Goud	Te goed i/h buit-tenland	Zil-ver	Schat-kistbil-jetten	Dis-conto's en beleen-ingen	Circu-latie	Rek. Cour-ant
5 Nov. '17	1.292	2.309	178	15.507	2.177	18.917	2.698
29 Oct. '17	1.295	2.309	178	15.222	2.155	18.062	2.726
21 " '17	1.296	2.309	168	14.479	2.071	17.859	2.715
13 " '17	1.297	2.309	155	14.098	2.150	17.290	2.721
5 Nov. '16	1.556	2.055	110	6.014	798	7.935	1.770
5 Nov. '15	1.604	35	26	3.119	1.249	6.054	1.397
21 Juli '14	1.601	144	74	757	1.634	1.099

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
31 Jan. '18	5.362.206	2.037.108	248.493	1.040.667	13.000.000
24 " '18	5.360.655	2.037.108	247.919	1.008.309	12.850.000
17 " '18	5.359.127	2.037.108	245.872	901.703	12.850.000
10 " '18	5.357.516	2.037.108	246.109	869.739	12.700.000
1 Feb. '17	5.131.163	1.795.157	279.283	795.643	8.200.000
3 Feb. '16	5.019.581	—	353.150	964.044	5.400.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.

	Wissels	Uitge-stelde Wissels	Beleen-ning	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Parti-culieren.	Rek. Crt. Staat
1.015.683	1.128.514	1.201.363	23.534.338	2.951.890	23.550	
893.839	1.129.787	1.207.617	23.162.634	2.835.178	60.018	
888.323	1.132.261	1.208.302	23.062.504	2.857.077	48.065	
958.217	1.134.832	1.220.181	22.982.792	2.696.980	156.514	
709.193	1.318.581	1.255.381	17.514.326	2.340.048	52.606	
468.980	1.777.891	1.274.583	14.034.413	1.909.551	114.959	
1.541.080	—	769.400	5.011.910	942.570	400.560	

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE. 1)

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu-latie	Rek. Crt. saldi
31 Jan. '18	626.117	93.359	480.000	147.727	1.165.240	173.593
24 " '18	615.695	93.261	480.000	146.313	1.157.330	169.957
17 " '18	612.900	93.260	480.000	140.785	1.159.910	162.261
10 " '18	612.792	93.235	480.000	135.558	1.160.153	157.270
1 Febr. '17	340.571	84.647	480.000	65.695	853.463	108.222
5 Febr. '16	174.346	51.021	480.000	60.205	605.371	158.545

1) Sedert einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goud	Waarvan voor dekking F. R. Notes	Waarvan in het buit-tenland	Zilver etc.	F.R. Notes in circula-tie
14 Dec. '17	1.650.238	701.088	52.500	50.146	1.153.385
7 " '17	1.631.358	701.424	52.500	51.949	1.110.537
30 Nov. '17	1.621.725	674.102	52.500	54.486	1.056.983
23 " '17	1.604.704	635.497	52.500	54.058	1.015.892
15 Dec. '16	708.576	274.817	—	7.907	266.376

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Waar-van Kapitaal	Dek-tings-percentage Deposito's 1)	Percent. Goud-dekking circu-latie
14 Dec. '17	967.859	1.889.364	69.440	65,0	60,8
7 " '17	877.584	1.811.189	69.048	66,6	63,2
30 Nov. '17	961.911	1.966.807	68.500	62,8	63,8
23 " '17	865.907	1.860.519	67.136	66,1	62,6
15 Dec. '16	160.666	671.898	55.731	70,7	103,2

1) Verhouding tusschen: goud, zilver etc., uitgezonderd het voor de dekking der F. R. Notes gereserveerde goud, en: netto deposito's met inbegrip van het kapitaal.

VER. NEW YORKSCHE BANKEN EN TRUST MIJ'S.

Voornaamste posten gemiddelden in duizenden dollars.

Data	Reserve	Deposito's	Circulatie	Beleeningen en disconto's	Surplus Reserve
2 Feb. '18	731.800	3.857.460	34.100	4.171.400	82.590
26 Jan. '18	733.530	3.842.280	34.030	4.075.520	79.930
19 " '18	737.560	3.928.930	34.060	4.071.550	66.270
12 " '18	738.200	3.887.840	34.080	4.090.840	69.260
3 Feb. '17	789.180	3.770.540	28.620	3.511.090	166.630
5 Feb. '16	756.040	3.542.160	34.340	3.295.130	172.800
25 Juli '14	467.880	1.958.320	41.730	2.057.570	26.170 1)

1) Op basis van 25 pCt. van alle deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 4 Februari 1918.

De internationale fondsenbeurzen zijn in de achter ons liggende berichtperiode in een voortdurenden staat van gisting en woeling gebleven, waarvan in de allereerste plaats de onlusten in de arbeiderswereld de oorzaak hebben gevormd. Naar thans bekend is geworden, hebben deze onlusten, in den vorm van stakingen, zoowel te Weenen als te Berlijn, een zeer ernstig karakter aangenomen, al is de beweging thans reeds aan het verlopen en al heeft het geheel vrijwel zonder bloedvergieten een einde genomen. Zoo spoedig als de nervositeit ter beurze is opgewekt, is zij echter niet weder bezworen; er zijn te veel symptomen, die er op wijzen, dat de gebeurtenissen van de afgelopen week haar oorzaak hebben in feiten, die telkens weder nieuwe stakingen en onlusten, zoo niet erger, kunnen opwekken, tenzij de oorlog spoedig een einde neemt. En tot deze opvatting leent het perspectief zich waarlijk nog niet. Er is den Russischen onderhandelaars te Brest-Litofsk reeds een verrijt van gemaakt, dat zij de besprekingen rekken, om op deze wijze de revolutie over de gansche wereld te kunnen ontketenen, te meer, waar zij reeds de eerste verschijnselen hiervan in de aan Rusland grenzende landen meenen te ontwaren. Wij kunnen hier natuurlijk niet in een beoordeeling omtrent deze zienwijze treden, doch willen er, ter verzachting van een mogelijk even hard oordeel, op wijzen, dat onderhandelingen omtrent een *afzonderlijken* vrede met de centrale mogendheden, los dus van ieder verband met de vroegere geallieerden, zulke geweldige moeilijkheden met zich brengen, dat alleen hierdoor het telkens opschorten der conferenties en het voortdurend opwerpen van nieuwe objecties reeds te verklaren zou zijn. Dit klemt te sterker, omdat ook de centrale mogendheden bepaald omschreven verlangens hebben. Van de allergrootste betekenis echter is het feit, dat te Brest-Litofsk twee principieel totaal van elkaar afwijkende wereld- en levensbeschouwingen tegenover elkaar staan; hierdoor is te verklaren, dat de onderhandelaars zoo uiterst moeilijk een gemeenschappelijk platform vinden, waarop zij een overeenkomst kunnen opbouwen.

Het zijn deze overwegingen geweest, n.l. de ongerustheid met betrekking tot het sluiten van een spoedigen vrede en de vrees voor de mogelijk daaruit voortvloeiende consequenties, die den beurzen, vooral in de plaatsen der centrale mogendheden, een uiterst lusteloos en vaak gedepimeerd aanzien hebben gegeven. Speciaal te Weenen was dit zeer sterk merkbaar. Het is nog niet zoo heel lang geleden, dat wij in deze kolommen gewag hebben gemaakt van de ongebreidelde speculatie aan de Weensche beurs, waardoor de koersen van vrijwel alle waarden, ook van die, welke wel in de allerlaatste plaats hiervoor in aanmerking konden komen (b.v. scheepvaart-aandeelen) geweldig omhoog werden gevoerd. In die tijden dacht men aan geen ontwikkelingen van binnenlandschen aard; ondanks het voortwoeden van den oorlog gevoelde men zich aan de Weensche beurs beveiligd tegen verrassingen. Deze houding werd in de hand gewerkt door den aanzwellenden omloop der betalingsmiddelen, waardoor vele gelden hun weg naar de beurs zochten, die in meer normale tijden aangewend zouden zijn ter verkrijging van grondstoffen, tot het aanknoopen van nieuwe handelsrelaties, het scheppen van nieuwe industrieën, enz. Toen echter de eerste kenteekenen van den veranderden binnenlandschen toestand zich lieten gelden, werden deze kapitalen bijna onmiddellijk aan de markt onttrokken, met het gevolg, dat de speculatieve koopers niemand tegenover zich vonden, bereid nog meer voor hun aandelen te betalen, dan zij er voor hadden besteed. Men gaf er de voorkeur aan zijn bezit eenigen tijd renteloos te laten. Een débacle was op deze wijze niet te vermijden en zij is dan ook gekomen. Sensationele reacties hebben aan de Weensche beurs plaats gehad; onder de reeds door ons gereleveerde scheepvaart-waarden zijn fondsen aan te wijzen, die sinds 31 December j.l. meer dan 100 pCt. van hun koersen moesten prijsgeven, o.a. Austro-Americana, Navigazione Libera, enz. Het spreekt vanzelf, dat deze heftige fluctuaties in den eersten tijd groote omzetten met zich brachten; de sinds den eersten Januari met een half uur verlengden beurstdij kon dan ook tot voor korten tijd niet te ruim gemeten worden genoemd. Thans echter is een toestand van apathie ingetreden, die een verkorting van het officiële beursuur zou wettigen. De uiterst ongeanimeerde houding voor alle soorten aandelen heeft ook de beleggingsmarkt ongunstig beïnvloed, zoodat de gansche beurs een monotoon en zeer stil bestaan voert, waarin alleen eenige wijziging kan worden gebracht, indien de vredesvooruitzichten veel beter worden, dan op het oogenblik het geval is.

Ook de publicaties van de Oostenrijksch-Hongaarsche Rijksbank hebben niet medegewerkt tot een hoopvoller

beschouwing van de naaste toekomst. De balansen over de oorlogsjaren zijn thans verschenen en hieruit blijkt maar al te duidelijk, welk een ontzettende last op de financiële draagkracht van de Oostenrijksch-Hongaarsche monarchie is gelegd. Ter-illustratie geven wij hieronder enkele der voornaamste balanscijfers, in vergelijking met dezelfde posten in de voorafgaande jaren:

	In duizenden Kronen				
	1913	1914	1915	1916	1917
Metaalvoorraad	1.562.517	1.194.791	810.960	354.161	381.622
waarvan in goud....	1.240.072	1.055.069	684.886	290.024	285.137
Wissels	925.998	2.053.301	2.976.757	2.856.717	2.822.043
Beleën tegen onderp.	310.619	3.394.715	3.293.131	3.428.195	3.429.111
Schuld d. Oosterr. Reg.	—	—	391.157	3.678.263	9.540.000
Schuld der Hong. Reg.	—	—	234.123	1.621.234	4.158.000

Tegenover deze actiefposten paraisseert als voornaamste passief de bankbiljettenomloop met niet minder dan Kr. 18.439.695.000 tegen ruim 10 milliard in 1916, 7 milliard in 1915, 5 milliard in 1914 en 2½ milliard in 1913. Deze bankbiljetten zijn slechts voor 2,07 pCt. door den metaalvoorraad gedekt; de overige zekerheid moet gevonden worden in de hierboven opgevoerde posten aan wissels, schulden der beide regeeringen, beleeningen tegen onderpand en de niet door ons genoemde buitenlandsche wissels en bankbiljetten, welke echter tezamen het slechts betrekkelijk geringe bedrag van Kr. 72 miljoen uitmaken. Waar van die onderpanden aan de beurs te Weenen alleen de metaalvoorraad als eigenlijk volwaardig wordt beschouwd, is het volkomen begrijpelijk, dat deze balans der Rijksbank niet heeft nagelaten de toch al niet zeer opgewekte tendenz sterker te accentueeren.

Te Berlijn hebben de voorvallen in de arbeiderswereld de stemming ter beurze volkomen geleid en beïnvloed. Het meest kenmerkende is wel geweest een bijna totale stilstand in den handel, waaruit echter blijkt, dat de intrinsieke marktpositie te Berlijn veel gezonder is dan die te Weenen. Van verkoopen op groote schaal toch is geen sprake geweest, zoodat de koersen zich wel lager stelden, doch zich betrekkelijk goed konden handhaven. Zelfs is tegen het einde der week een kleine verbetering te bespeuren geweest, toen de berichten omtrent de uitbreiding der stakingen niet meer zoo ernstig luiden. Hiervan konden voornamelijk petroleum-aandeelen profiteren, met, aan de spits, Deutsche Petroleum, waarbij zich aandelen Steaua Romana en Erdöl aansloten. Binnenlandsche industriële waarden daarentegen konden zich slechts uiterst matig van den hun eerst toegebrachten schok herstellen, zoodat de week voor hen per saldo op een lager niveau afsluit.

In verband met de verwarde toestanden in het Deutsche Rijk is de Markenvaluta in de neutrale landen eenigszins in koers gedaald; het gevolg hiervan is geweest, dat op de beurs te Berlijn buitenlandsche, in de neutrale landen verhandelbare fondsen sterk gevraagd bleven, o.a. Japansche, Chineesche, Argentijnsche en Chileensche. Oostenrijksch-Hongaarsche staatsfondsen bleven veronachtzaamd; Russische daarentegen konden hun koerspeil goed handhaven.

Te Londen is de geldmarkt nog steeds onder den indruk van de Russische annuleeringsbesluiten gebleven; d.w.z. een zekere stroefheid is ontstaan voornamelijk tengevolge van de terughouding der groote banken. Wel zijn de door deze banken verdisconteerde Russische schatkistwissels verwisselbaar in 3 pCt. twaalf-jarige Engelsche regeeringswissels, zoodat een onmiddellijke schade niet wordt geleden, doch algemeen wordt de koers van overname dezer Engelsche wissels te duur verklaard. Deze is n.l. gesteld op 82 pCt.; waar de 5 pCt. 10-jarige à 105 pCt. aflosbare National War Bonds echter à pari verhandeld worden, is de pariteit der 3 pCt. wissels ongeveer op 77 à 78 pCt. te stellen. Dit is echter niet de eenige reden voor de terughouding op de geldmarkt. De Russische schatkistwissels vormen thans weliswaar niet meer een directe bedreiging voor het Engelsche financieelwezen (bovendien waren slechts ongeveer £ 17½ miljoen dezer wissels op de Engelsche markt geplaatst), doch de overige schulden van het voormalige Tsarenrijk zijn nog zoo omvangrijk, dat de uiterste voorzichtigheid wordt toegepast bij het verleen van nieuwe credieten. In de eerste plaats zijn er natuurlijk de gewone buitenlandsche staatsschulden van Rusland, doch verder zijn aanmerkelijke oorlogscredieten verstrekt en zijn ook nog garanties gegeven, voornamelijk ten behoeve van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Deze omstandigheden verklaren dan ook ten volle de tegenwoordige houding van de geldmarkt.

De effectenbeurs is wederom zeer stil gebleven; de omzetten zijn thans tot een minimum ingekrompen. Buitenlandsche staatsfondsen bleven voor ongeveer alle soorten aangeboden; alleen Fransche Rente was gevraagd, zoodat de koers van dit fonds dan ook fractioneel kon verbeteren. De spoorwegmarkt toont alleen eenige levendigheid voor Canadeesche waarden, die iets lager noteerd werden, ondanks

de verhooging der vervoertarieven. Naar het schijnt is hier tegen n.l. scherpe oppositie ontstaan uit agrarische kringen. De mijnmarkt bleef verlaten, met uitzondering van enkele Zuid-Afrikaansche ondernemingen.

De markt te New York heeft voor de afgelopen week een zeer geanimeerd aanzien gehad, welke nog in de hand werd gewerkt door de publicaties omtrent de resultaten van de United States Steel Corporation over het jaar 1917. Deze leverden dan ook inderdaad op het eerste gezicht een zeer bevredigenden aanblik op. De totale netto-omvangsten stelden zich op \$ 331.668.000 tegen \$ 333.624.000 over 1916 en slechts \$ 130.352.000 over 1915. Weliswaar werd deze uitkomst grotendeels bereikt door de opbrengst van het eerste kwartaal 1917, hetwelk met zijn \$ 113.121.000 een record aantoonde, doch een oppervlakkige beschouwing deed toch een hoopvolle verwachting ook voor de verdere toekomst ontstaan. Voor zoover het de ontvangen orders en de hier voor te maken prijzen betreft, zal deze hoop wellicht niet beschaamd worden; of echter niet het grootste gedeelte der ontvangsten ten bate der schatkist afgestaan zal moeten worden, blijft nog een open vraag. De financiële eischen, waaraan Amerika ten behoeve van de oorlogvoering moet voldoen, zijn niet anders dan geweldig te noemen; in het enkele jaar, dat verlopen is sinds den aanvang van den strijd is de nationale schuld het twintigvoudige van die van vóór den oorlog geworden. En steeds nog stijgen de lasten; het is thans wel reeds zeker, dat een derde groote oorlogsleening binnen zeer korten tijd zal worden doorgevoerd; waarbij dan tevens het rentetype op 4½ pCt. zal worden gebracht. In de Vereenigde Staten begint het intellectuele deel der bevolking dan ook reeds te voelen, wat deze oorlog voor het land beteekent en de leidende kringen zien de toekomst met bezorgdheid tegemoet. Het is dan ook niet juist de aangename tendenz van de achter ons liggende berichtperiode geheel toe te schrijven aan den klaarblijkelijk nog bevredigenden gang van zaken in de industrie, temeer, waar deze een vrij groote beperking is opgelegd in verband met den brandstoffennood; veeleer moet de hoop op een spoedig einde van den oorlog, in verband met de gebeurtenissen in Duitschland en Oostenrijk-Hongarije te New York groote proporties hebben aangenomen. Te groot wellicht, doch hieruit komt duidelijk het verlangen van de Vereenigde Staten naar den vrede naar voren.

Tegen zent heeft de beleggingsmarkt eenigszins geleden door het duurdere geld, dat heden voor prolongatie een niveau van 5 pCt. bereikte. Deze verhoogde rentevoet kan echter als een voorbijgaand verschijnsel worden aangemerkt; tot den 7den Februari staat de storting op de nieuwe 4½ pCt. staatsleening open en het is tot dit doel, dat vele gelden worden vrijgemaakt. Langzamerhand zullen deze echter weder in het vrije verkeer terugvloeien, waardoor dan tevens een lagere huurprijs voor geld kan worden tegemoet gezien. Toch is de tendenz op de beleggingsmarkt niet bepaald ongunstig geweest; nu de speculatie in andere afdelingen ter beurze eenigszins gebreedeld is, worden wederom meerdere beleggingsobjecten voor de disponibile kapitalen gezocht. De nieuwe staatsleening echter heeft haar disaggio nog steeds niet kunnen overwinnen. Van buitenlandsche soorten waren Russische juist heden weder gezocht, in verband met een bericht als zoude de volkscommissaris Trotzky hebben verklaard, dat de annuleering der Russische schulden slechts opgevat moet worden als een politieke zet in het schakspel. De herkomst van dit bericht is niet duidelijk; toch was er dadelijk meerdere kooplust op te merken. Men is thans doende het juiste bedrag van de Nederlandsche vorderingen op Rusland op te maken; een commissie ad hoc is ter behartiging van de belangen der gedupeerde houders reeds benoemd.

	29 Jan.	2 Febr.	5 Febr.	Rijzing of daling.
4 1/2 % Ned. W. Schuld	100	98 1/8	97 5/8	- 2 3/8
4 1/2 % " " " 1916	97 3/8	98 1/8	97 3/16	- 1/16
4 % " " " 1916	90 1/2	90 1/2	90 1/2	
3 1/2 % Ned. W. Schuld	79 3/4	78 1/2	78 7/16	- 1 1/16
3 % " " " " "	68 5/16	68	67 7/8	- 7/16
2 1/2 % Cert. N. W. S.	58 1/2	57 13/16	58 1/8	+ 3/8
5 % Oost-Indië 1915	99 3/4	99 3/4	99 7/8	+ 1/8
4 % Hongarije Goud	48 1/4	48	48	- 1/4
4 % Oostenr. Kronenrente	44 3/8	43 15/16	43 3/8	- 1
5 % Rusland 1906	27 1/8	27	27 3/4	+ 3/8
4 1/2 % Iwangorod Dombr.	26	27 1/2	26 1/8	+ 1/8
4 % Rusland Cons. 1880	26 1/16	26 1/2	28 7/16	+ 2 3/8
4 % Rusl. bij Hope & Co.	26	27	29	+ 3
4 % Servië 1895	32	34	34	+ 2
4 1/2 % China Goud 1898	63 7/8	63 3/8	63 3/8	- 1/2
4 % Japan 1899	65	—	—	
5 % Brazilië 1895	61 1/4	61 1/4	61 1/4	

Van de locale afdelingen heeft de scheepvaartmarkt sterk de aandacht getrokken. De meest tegenstrijdige berichten hebben elkander gedurende deze week opgevolgd. Het uitvaartverbod van schepen, voor Scandinavië bestemd, heeft aanvankelijk een lusteloze stemming te voorschijn geroepen, welke nog versterkt werd door het gerucht, als zouden de permits voor alle schepen ingetrokken zijn. Dit laatste echter werd reeds spoedig tegengesproken en ook de mededeeling, dat de regeling met de Amerikaansche regering betreffende onze vaartuigen thans volkomen in orde was, veroorzaakte een bepaald betere stemming voor de betrokken waarden. Heden echter was opnieuw een verslappening der belangstelling op te merken, welke was toe te schrijven aan de omstandigheid, dat nog zeer vele duistere punten in het Amerikaansche scheepvaartverdrag om opheldering vragen. Vooral heeft een ongunstige uitwerking gehad de mededeeling, dat van graanverscheeping naar ons land voorloopig geen sprake kan zijn, waaruit blijkt, dat wel op een zeer éénzijdige manier over onze vaartuigen wordt beschikt. De berichtperiode sluit met een lusteloze stemming voor de scheepvaartafdeeling.

	29 Jan.	2 Febr.	5 Febr.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	432 1/2	432 3/8	435	+ 2 1/2
" " „gem.Eig.	416	413 3/4	417 3/4	+ 1 3/4
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	348	343	343	— 5
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	205 1/2	202 1/4	202	- 3 1/2
Hollandsche Stoomboot-Mij.	293	286 1/2	288 1/2	- 4 1/2
Java-China-Japan-Lijn	300	300	299 1/2	- 1/2
Kon. Hollandsche Lloyd	199 3/4	197 1/4	196 1/2	- 3 1/4
Kon. Ned. Stoomboot-Mij.	270 1/2	268 1/4	270 1/4	- 1/4
Kon. Paketvaart-Mij.	294	292	296.	+ 2
Maatschappij Zeevaart	404	—	—	
Nederl. Scheepvaart-Unie	279	273 1/2	276	- 3
Nivelt Goudriaan	1250	1250	1250	
Rotterdamsche Lloyd	295	291	295 1/4	+ 1/4
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	439	439	431	- 8
" " „Nederland”	279 7/8	271 1/4	277 1/2	- 2 3/8
" " „Noordzee”	306	302 1/2	304 1/2	- 1 1/2
" " „Oostzee”	455	455	455	

Anders was dit het geval voor petroleumwaarden, met name voor aandelen Orion. Deze vormen echter op het oogenblik geen maatstaf ter beoordeeling; eenig bericht, ten gunste of ten ongunste, wordt onnoodig geacht om de koersen van dit fonds omhoog te voeren of te doen reageren. Het is een zuivere speculatie geworden zonder eenigen schijn van motiveering. De overige petroleumwaarden lijden naast dit, tijdelijk tot hoofdfonds vervehen papier, dan ook slechts een kwijnend bestaan, zonder belangrijke koersfluctuaties.

De markt voor binnenlandsche industriële waarden heeft haar koerspeil goed kunnen handhaven. Enige reactie viel waar te nemen in gewone aandelen Jurgens, vermoedelijk in verband met het vaststellen van maximumprijzen voor margarine. Overigens hadden de aangekondigde stakingen voor Amsterdam geen enkel invloed, in tegenstelling met hetgeen aanvankelijk werd gevreesd. Gebleken is inmiddels, dat het overgrootste deel der arbeiders totaal buiten de beweging staat en dat slechts een verdwijnende minderheid aan den oproep tot staking van den arbeid gehoor heeft gegeven.

Op sommige dagen werd veel aandacht gewijd aan de aandelen in Handelsondernemingen, als Van Nierop, Tels, V. d. Linde & Teves, enz., die dan ook een, hoewel niet zeer belangrijk koersavance konden behalen. Vast was de gewoonlijk verlaten afdeling voor thee-aandelen, in verband met de hoge prijzen, die thans voor het product in Amerika bedongen kunnen worden. Eeningens tegenspoed ondervinden de maatschappijen met het verkrijgen van verpakkingsmateriaal, doch dit schijnt slechts te gelden voor de kleinere ondernemingen. Hoewel niet onder de rubriek „thee-aandelen” genoteerd, ondervonden ook aandelen Preanger-Regentschappen, als feitelijk wel tot deze rubriek behoorende, goede belangstelling.

De markten der overige cultuurwaarden, zoowel suiker, koffie, als rubber, hebben gedurende de gansche week geen aanleiding tot bijzondere bespreking gegeven.

	29 Jan.	2 Febr.	5 Febr.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	194	194	194	
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	192	191 1/8	190 9/16	- 1 7/16
Rotterd. Bankvereeniging	149 3/8	148 3/4	147 1/2	- 1 7/8
Amst. Superfosfaatfabriek.	167	166	165	- 2
Van Berkel's Patent	180	188 3/4	182	+ 2
Insulinde Oliefabriek	237 1/2	231	230	- 7 1/2
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	108 15/16	—	106 3/8	- 2 9/8
Ned. Scheepsbouw-Mij.	173 3/8	173 7/8	173 7/8	

	29 Jan.	2 Febr.	5 Febr.	Rijzing of daling.
Philips' Gloeilampenfabriek.	379 1/2	379 1/2	379 1/2	
R. S. Stokvis & Zonen	640	640	640	
Vereenigde Blikfabrieken . .	146	144	144	- 2
Compania Mercantil Argent.	221 1/8	222	222 1/2	+ 1 1/8
Cultuur-Mij. d. Vorstenland. .	218	212 1/2	214 1/2	- 3 1/2
Handelsver. Amsterdam	440	439	440	
Holl. Transatl. Handelsver.	175 1/4	174	174	- 1 1/4
Linde Teves & Stokvis	236 3/4	238 3/4	237 3/4	+ 1
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	203 1/2	200	200	- 3 1/2
Tels & Co.'s Handel-Mij. . . .	176	175 3/4	175 3/4	- 1/4
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	223 3/8	218 3/4	218 1/2	- 4 7/8
Kon. Petroleum-Mij.	549	546	549	
Orion Petroleum-Mij.	102 3/8	96 1/2	99 1/8	- 3 1/4
Steaua Romana Petr.-Mij. . . .	210	205	207 1/4	- 2 3/4
Amsterdam-Rubber-Mij.	237 1/2	233	234	- 3 1/2
Nederl. Rubber-Mij.	134	130 3/4	130	- 4
Oost-Java-Rubber-Mij.	283 3/4	276	275 1/2	- 8 1/4
Deli-Maatschappij	529	521 1/4	523	- 6
Medan-Tabak-Maatschappij. . .	227 1/2	224	226 1/2	- 1
Senembah-Maatschappij	603 1/2	603	605	+ 1 1/2

De Amerikaanse afdeeling was in aansluiting aan Wallstreet zeer vast, voornamelijk voor Steels en Marine-waarden. Ook hier echter was deze stemming niet van langen duur en onder den invloed van de algemeen apathische houding kon het koerspeil zich dan ook niet ten volle handhaven.

	29 Jan.	2 Febr.	5 Febr.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry	73 1/4	73	73 1/2	+ 1/4
Anaconda Copper	144	143 1/4	143 1/2	- 1/2
Un. States Steel Corp.	95 1/2	97 3/16	98	+ 2 1/2
Atchison Topeka	92 11/16	90 5/16	90 11/16	- 2 3/8
Southern Pacific	85	85 5/16	85 1/2	+ 1/2
Union Pacific	124 1/2	126	124 1/2	
Int. Merc. Marineafgest.	30 1/8	31	31	+ 7/8
" " " " prefs.	105	106	106 1/2	+ 1 1/2

Geld was, als hierboven reeds gereleveerd, iets duurder; prolongatie heden 5 pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

4 Februari 1918.

West-Europeesche oogstberichten zijn vrij gunstig. Wel wordt in Engeland geklaagd over den sterken regenval, die

in geaccidenteerd terrein eenige schade schijnt te hebben veroorzaakt, doch van groote beteekenis schijnt die niet te zijn. Verdere bezuiniging op het tarweverbruik tracht de Britsche regeering te bereiken, door binnenkort het mengen van aardappelmeel door de grondstof van het brood verplichtend te stellen. Deze menging was tot nog toe wel toegestaan en aangemoedigd, doch het ontbreken van voldoende fabrieken ter bereiding van aardappelmeel had de regeering er nog van teruggehouden, de vermenging algemeen voor te schrijven.

In de Vereenigde Staten heeft de droogte in het Zuidwesten in de laatste weken van het vorige jaar de hoop op een „record crop” wel doen verdwijnen, doch later is vrij voldoende neerslag den toestand komen verbeteren, terwijl in de meer Noordelijke gedeelten van het land voldoende sneeuwbedekking de jonge tarwe tegen de strenge koude, welke nadeelige invloed eerst gevreesd werd, beschut. De aanvoer van tarwe blijft in de Vereenigde Staten echter zeer onbevredigend. Sneeuwstormen, die het spoorwegverkeer belemmeren, hebben daartoe het hunne bijgedragen, maar bovendien is vooral de tarveaanvoer bemoeilijkt door het verbod van graanvervoer per spoor naar het Oosten. Dit verbod diende tot beëindiging van de opstopping op de spoorwegen in de nabijheid der Atlantische havens, waaraan ten deele het gebrek aan wagons geweten werd. In Januari is het verbod gedeeltelijk opgeheven en betere aanvoer werd spoedig verwacht. Wel is verzending naar de Golfhavens steeds veroorloofd geweest, doch van vervoer van tarwe naar het Zuiden is weinig gekomen. Reeds wordt in de Vereenigde Staten gerekend op eene vermindering van de tarweconsumptie op 440 millioen bushels voor het loopende jaar, tegen ongeveer 560 millioen in de laatste jaren. Dat zoude dus duiden op een groot succes van de bezuinigingsmaatregelen van food-administrator Hoover. De verminderde consumptie zoude het export-overschot ondanks den weinig omvangrijken oogst circa 25 pCt. hooger maken dan in de laatste jaren. De aanvoeren van tarwe zullen echter zeer sterk moeten toenemen, zal men in Europa ten volle van deze toename profiteeren. Geregelde aankomsten van tarwe en meel uit Australië worden gemeld uit de West-Amerikaansche havens.

De aanvoer van maïs en haver wordt evenzeer als die van tarwe door de verkeersmoeilijkheden belemmerd. De kwaliteit der aangevoerde maïs blijft verbetering toonen.

Eindelijk bereikt ons het bericht van de definitieve afsluiting van het contract tot aankoop door de geallieerden van 2 1/2 millioen ton tarwe en andere graansoorten in Argen-

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Met.	Mais Met.	Haver Met.	Tarwe Febr.	Mais Febr.	Lijnzaad Febr.
2 Febr. '18	220 ^{a)}	125	79	12,70	7,35	18,50
26 Jan. '18	220 ^{a)}	125 1/4	79 3/4	12,95	7,25	18,75
2 Febr. '17	161	96 3/4	52 3/4	13,70 ⁴⁾	10,30 ⁴⁾	22,50
2 Febr. '16	133	79 3/8	51 1/8	9,50	5,85 ⁵⁾	12,85
2 Febr. '15	165	83 3/8	61 7/8	12,20	5,60	9,85
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 3/8 ¹⁾	36 1/2 ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ offic. vastgestelde locoprijs

⁴⁾ per Maart ⁵⁾ per Mei

De noteeringen van Buenos Ayres zijn van 22 en 15 Jan. 1918, 2 Febr. 1917, 2 Febr. 1916 en 2 Febr. 1915.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	4 Febr. 1918	28 Jan. 1918	4 Febr. 1917
Tarwe	576,— ¹⁾	632,— ¹⁾	509,— ¹⁾
Rogge (No. 2 Western)	nom.	nom.	nom.
Maïs (La Plata)	400,— ¹⁾	400,— ¹⁾	345,— ¹⁾
Gerst (46 lb. feeding)	400,— ¹⁾	400,— ¹⁾	345,— ¹⁾
Haver (38 lb. white clipped)	20,— ¹⁾	20,— ¹⁾	19,— ¹⁾
Lijnkoeken (Noord-Ame- rika van La Plata-zaad) . . .	280,— ¹⁾	280,— ¹⁾	200,— ¹⁾
Lijnzaad (La Plata)	nom.	nom.	740,—

¹⁾ Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	27 Jan.-2 Febr. 1918	Sedert 1 Jan. 1918	Overeenk. t/tdoak 1917	27 Jan.-2 Febr. 1918	Sedert 1 Jan. 1918	Overeenk. t/tdoak 1917	1918	1917
Tarwe	—	—	59.397	—	—	—	—	59.397
Rogge	—	—	4.465	—	—	—	—	4.465
Boekweit	—	—	654	—	—	—	—	654
Maïs	—	—	41.281	—	—	32.489	—	73.770
Gerst	—	—	2.608	—	—	5.492	—	8.100
Haver	—	—	—	—	—	6.790	—	6.790
Lijnzaad	—	—	2.842	—	—	7.560	—	10.402
Lijnkoek	—	—	6.250	—	—	9.132	—	15.382
Tarwemeel	—	—	3.660	—	—	—	—	3.660

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor België.

Tarwe	14.859	35.879	49.558	—	—	—	35.879	49.558
Maïs	—	—	7.479	—	—	—	—	7.479
Rogge	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarwemeel	—	—	—	—	—	—	—	—
Gerst	—	—	144	—	—	—	—	144

tinië. Er zullen minimumprijzen worden betaald van pesos 12.50 per 100 K.G. voor tarwe, pesos 7 voor haver en pesos 15 (een ander bericht geeft pesos 10) voor lijnzaad, terwijl de geallieerden niet meer verplicht zijn, hunne aankopen te doen, zoodra de prijzen stijgen boven pesos 15 voor tarwe, pesos 7 voor haver en pesos 15 voor lijnzaad. De koopers garandeeren, dat de verscheping voor 1 November 1918 zal hebben plaats gehad. De Vereenigde Staten hebben op zich genomen Argentinië van voldoende steenkoolvoorraden te voorzien. In de berichten is geen sprake van maïs. Het is echter niet onmogelijk, dat de mededeeling omtrent de haver niet juist is. Indien daarvoor werkelijk een prijs gegarandeerd zoude zijn van pesos 7, zoude men in Argentinië nu zeker een bijna even hoogen marktprijs voor haver mogen verwachten. Deze is echter nog steeds omstreeks pesos 6. Wij zullen dus misschien in ons volgend week-overzicht eene rectificatie kunnen geven.

Tegelijkertijd heeft het Argentijnsche Congres het reeds zoo lang verwachte uitvoerrecht op verschillende artikelen, waaronder granen en zaden, vastgesteld. Het recht zal bedragen 12 pCt. van het verschil tusschen zekere vaststaande basisprijzen en marktprijzen, die maandelijks door eene speciale commissie worden vastgesteld. Het recht wordt van af 21 Januari geheven. In Argentinië is dus in de laatste weken veel, wat langen tijd onrust had teweeggebracht, geregeld. Zekerheid is verkregen, dat althans een zeer groot gedeelte van het graan-surplus zal worden uitgevoerd en dat de koolaanvoer niet zal worden gestaakt. Voor tarwe wordt het Argentijnsche uitvoer-surplus nu geschat op 3½ miljoen ton. Ten opzichte van de te velde staande maïs wordt weder geklaagd over gebrek aan regen, doch van groote beteekenis schijnt dit niet te zijn, daar de prijs slechts weinig is gestegen. De prijs van lijnzaad is in Argentinië reeds eenigen tijd veel hooger dan pesos 15. Hij bewoog zich de laatste weken zelfs tusschen pesos 17.50 en pesos 18.50, zoodat de geallieerden volgens hunne koopovereenkomst niet verplicht zijn, dit artikel aan te kopen. De Vereenigde Staten van Amerika zijn geregeld als koopers in de markt en voornamelijk door die Amerikaansche vraag is de prijs zoo sterk gestegen.

Buitenlandsche granen in Nederland.

Als voorloopigen maatregel zal wel het vertrek van twee stoomschepen met levensmiddelen uit Amerika naar Nederland worden toegestaan, doch die schepen hebben geen graan geladen. Graan-aanvoer uit Amerika mag niet worden verwacht, voor de algemeene overeenkomst met de geallieerden is gesloten. Deze is echter zooveel omvattend, dat met het afsluiten daarvan nog wel eenige tijd gemoeid zal zijn.

SUIKER.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Februari	Londen			New York 96% Centrifugals.
		Tates Cubes No. 1	White Javas fab.	Americ. Granu- lated fab.	
1 Febr. 1918 ..	f —	53/9	—	—	—
25 Jan. 1918 ..	—	53/9	15/9	—	—
1 Febr. 1917 ..	23 11/32	47 1 1/2	20/6	26 4 1/2	4,70 a 4,89
1 Febr. 1916 ..	24 1/2	40/6	20/3	23 4 1/2	4,64 a 4,83
21 Juli 1914 ..	11 11/32	18/-	—	—	3,26

In ons land heeft de Bietsuiker oogst ongeveer 200.000 tons opgeleverd, hetgeen alle omstandigheden in aanmerking genomen, bevredigend genoemd mag worden. Zooals reeds herhaaldelijk gezegd, is het suikerverbruik tot aan den nieuwen oogst hierdoor ruimschoots gedekt en blijft nog wat voor export over.

Uit de overige bietsuikerlanden kwamen geen nieuwe berichten.

Door de Suikervereeniging op Java werden verdere partijen Superieur verkocht, waardoor de onverkochte voorraad tot ongeveer 5 1/2 miljoen picols Superieur en 2 miljoen picols No. 16 en hooger teruggebracht werd. Met de Nederlandsche stoomvaart-maatschappijen werden arrangementen gemaakt voor het vervoer van suiker naar de Britsch-Indische havens Bombay en Karachi, waardoor de pakhuizen op Java van vrij belangrijke kwantiteiten verlost zullen worden.

Met referentie aan het onlangs vermelde regeeringsbesluit op Cuba, betreffende de distributie van den suikeroogst, kan nog worden vermeld, dat het daarbij betrokken kwantum 2 1/2 miljoen tons omvat, waarvoor de volgende prijzen door de Cubaansche regeering vastgesteld werden: voor New-York en Philadelphia 4,98 1/2 c., voor Zuid-Europa 4,55 c. en voor Noord-Europa 4,60 per pond f.o.b. Hierdoor wordt aan Cuba planters voor dit jaar eene zeer groote winst verzekerd.

Cuba-statistiek:

	1918	1917	1916
Ontv. der week tot 15 Jan.	71.654	57.122	94.523 tons
Totaal sedert 1 Dec. 1917	168.137	127.205	240.145 "
Werkende fabrieken....	158	148	155 "
Exp. U.K. 1 Jan.-15 Dec. '17	787.905	524.318	367.580 "
„ Frankl „ 15 „ '17	96.826	144.435	5.895 "

JAVA-KINABAST.

(Opgave van het Kina-Bureau).

Eerste hands Fabrieks- en Pharmaceutische Kinabast.

Voorraad te Amsterdam op 15 December 1917.. 2072 Colli
Aanvoeren: nihil.

Toename voorraad: Monsters 40 "

Afleveringen en verkoopen: 2112 Colli

Toewijzing 23 Januari 1918 .. 169 Colli

Veiling 24 „ 1918 .. 183 "

Ondershandsche afdoening 784 „ 1136 "

Voorraad te Amsterdam op 25 Januari 1918.. 976 Colli
hiervan zijn 827 Colli ex s.s. Billiton en Sumatra door de N. O. T. nog niet vrijgegeven.

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands).

	1 Febr. '18	25 Jan. '18	18 Jan. '18	1 Febr. '17	1 Febr. '16
New York voor Middling..	31,20 c	31,80 c	31,75 c	14,75 c	11,95 c
New Orleans voor Middling	30,50 c	30,87 c	31,— c	17,19 c	11,56 c
Liverpool voor Good Middling	—	23,84 d ²⁾	23,78 d	10,73 d ¹⁾	7,74 d ¹⁾

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '17	Overeenkomstige perioden	
	18 Jan. '18	1916-'17	1915-'16
Ontvangsten Gulf-Havens..	2255	3401	2834
„ Atlant. Havens	1658	1934	1842
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1420	1773	1167
„ „ 't Vasteland.	879	1361	1264
„ „ Japan etc...	—	360	198

Voorraden in duizendtallen	18 Jan. '18	18 Jan. '17	18 Jan. '16
Amerik. havens.....	1375	1471	1768
Binnenland.....	1204	1225	1305
New York	—	160	332
New Orleans	—	503	447
Liverpool	441	837	767

¹⁾ Middling. ²⁾ 24 Jan.

BANKA-TIN.

In Nederlandsch-Indië zijn in December 1917 verkocht 3.500 pikols Gouvernements-Bankatin. De opbrengst daarvan bedroeg ongeveer f 690.000,—. (St.ct.)

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

2 Februari 1918. Kolenvrachten naar onzijdige havens bleven hoog. Naar Barcelona werd 440/- per ton betaald, waarmee het laatste record weder belangrijk overschreden werd. Naar verluidt werden in Spanje wettelijke maatregelen genomen om aanvoer ten behoeve van de Marine tot verlaagde vrachten te verzekeren; voor alle andere transporten zou de loopende vracht betaald moeten worden. Een onderlinge regeling werd gemaakt, waarbij de reeders, die de verlangde vrachten ontvangen, schadeloos gesteld worden door de reeders, die de loopende vrachten kunnen bedingen.

Voor zeilschepen in de kolenvaart op Frankrijk werden maximumvrachten vastgesteld, t.w. 90/- per ton naar Noord-Fransche havens, 120/- van L'Orient tot de Loire, 130/- van de Loire tot de Charente en 140/- voor Gironde-havens.

Op timecharter werden eenige booten afgesloten voor een tijdperk van vijf jaren, huur in te gaan binnen zes maanden

na het sluiten van den vrede, tot vrachten, afwisselend tusschen 22/6 per ton draagvermogen per maand voor 5000 tonners en 30/- voor 1500 tonners.

Een aantal in Amerika liggende Nederlandsche schepen, welke door de regeering opgekommendeerd waren, werd voor een tijdperk van 1 tot 3 maanden uit de vordering ontslagen. Die schepen komen weder in de vaart, hoofdzakelijk op timecharter naar Zuid-Amerika en West-Indië tot 35/- à 40/- per ton draagvermogen per maand.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
28 J./2 Febr. 1918	—	—	—	50/-	—	200/-
21/26 Jan. 1918	—	—	—	50/-	—	200/-
29 J./3 Febr. 1917	—	—	—	24/-	140/-	130/-
31 J./5 Febr. 1916	—	—	f 12,-	15/9 3/4	f 85,-	140/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijnstullen)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
28 Jan./2 Febr. 1918....	—	—	—	—
21/26 Jan. 1918....	—	—	—	—
29 Jan./3 Febr. 1917....	—	—	560/-	650/- ¹⁾
31 Jan./5 Febr. 1916....	—	—	—	475/-
Juli 1914....	f 12,-	24/8	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekenland Middlesbro'	Pott Middlesbro'
28 Jan./2 Febr. 1918....	—	—	—	—
21/26 Jan. 1918....	—	—	—	—
29 Jan./3 Febr. 1917....	20/-	21/6	—	—
31 Jan./5 Febr. 1916....	22/9	22/-	—	—
Juli 1914....	4/3	5/4 1/2	5/8	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
28 J./2 Febr. 1918	69/-	101/3	—	—	f 45,-	—
21/26 Jan. 1918	69/-	101/3	—	—	„45,-	—
29 J./3 Febr. 1917	40/9	89/3	90/-	82/6	—	—
31 J./5 Febr. 1916	fr 44,-	60/-	85/-	45/6	„5,50	—
Juli 1914	„ 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostock West Europa	Chili West Europa (salpeter)
28 Jan./2 Febr. 1918....	275/-	500/-	—	200/-
21/26 Jan. 1918....	275/-	500/-	—	200/-
29 Jan./3 Febr. 1917....	220/-	280/-	—	155/-
31 Jan./5 Febr. 1916....	143/3	175/-	—	120/- ¹⁾
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Per zeilschip.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Hout gezaagd en pitchpine per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstullen per vadem van 216 kub. vt.

Overige noteeringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVAART.

Het water in den Rijn is de laatste dagen dusdanig gedaald, dat de geregelde vaart, zoowel van Rotterdam naar de Ruhrhavens, als van de Ruhrhavens naar den Bovenrijn, als hervat kan worden beschouwd.

Het sleepwerk vanaf Rotterdam naar de Ruhrhavens was echter onbeduidend. Het sleeploon bewoog zich tusschen 60 en 70 cents boven het 50 cents tarief.

Ook de verlading van kolen vanaf de Ruhrhavens naar den Bovenrijn was beperkt en vraag naar particuliere scheepsruimte was zoo goed als uitgesloten, aangezien de groote kolonfirma's over voldoende eigen scheepsruimte beschikten. De vracht bedroeg van de Ruhrhavens naar:

Mannheim	Mk. 2,50	} per ton,
Karlsruhe	„ 2,65	
Lauterburg	„ 2,75	
Strassburg	„ 3,-	

terwijl de vracht voor schepen, die op het Rhein—Herne—Kanal konden laden, 50 pf. per ton meer bedroeg. Het sleeploon van de Ruhrhavens naar Mannheim, dat in het begin der week slechts Mk. 2,— per ton bedroeg, steeg in de laatste dagen weder tot Mk. 3,— per ton.

De vooruitzichten zijn, dat, als het wintergevaar geheel geweken zal zijn, de verladingen van kolen weder in dezelfde mate zullen plaats vinden als vóór de winterperiode, teneinde de verladingen per spoor zooveel mogelijk te beperken.

De kolenvracht van Ruhrort naar Antwerpen bedroeg Mk. 5,50 per ton voor groote schepen.

INKLARINGEN

TE IJMUIDEN.

Landen van herkomst	Januari 1918		Januari 1917	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenland	9	4.206	7	6.121
Engeland	14	5.581	55	31.538
Noorwegen	3	374	3	1.041
Zweden	6	1.410	15	6.945
Noord-Amerika..	—	—	5	11.781
Zuid-Amerika ..	—	—	12	23.764
Ned. Oost-Indië..	—	—	5	19.559
Denemarken....	1	628	1	474
Spanje	1	977	2	1.511
Portugal	—	—	1	564
Totaal	34	13.176	106	103.298
Nationaliteit.				
Nederlandsch ...	33	12.840	89	93.961
Engelsch	—	—	7	4.579
Noorsch	1	336	2	966
Zweedsch	—	—	8	3.792
Totaal	34	13.176	106	103.298

(Halverhout & Zwart's Scheepsagentuur.)

NIEUWE WATERWEG.

Landen van herkomst	Januari 1918		Januari 1917	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	9	1.187	13	1.727
België	1	666	—	—
Engeland	47	35.944	142	90.160
Frankrijk	2	218	4	1.409
Zweden	10	3.326	15	5.848
Noord-Amerika..	8	16.918	39	99.327
Zuid-Amerika ..	—	—	10	19.134
Spanje	—	—	5	4.916
Ned.-Indië	—	—	2	7.312
Noorwegen	6	1.056	5	2.621
Totaal	83	59.315	235	232.454
Nationaliteit.				
Fransch	1	1.986	—	—
Nederlandsch ..	54	32.484	117	128.071
Engelsch	17	8.929	53	28.559
Belgisch	3	7.784	17	29.756
Noorsch	4	2.746	37	37.859
Zweedsch	3	4.235	9	4.438
Deensch	—	—	1	1.168
Grieksch	—	—	1	2.603
Amerikaansch ..	1	1.151	—	—
Totaal	83	59.315	235	232.454

(Dirkzwager's Scheepsagentuur.)

J. & J. M. VOORHOEVE
Makelaars in Assurantiën
Anno 1836

ROTTERDAM

NEDERLANDSCHE GRONDBRIEFBANK

HEERËNGRACHT 495, AMSTERDAM

5 pCt. Obligatiën (Grondbrieven) ^{tegen} Beurskoers
Gecertificeerd door de Centrale Trust-Compagnie

Verkrijgbaar in stukken van f 2500,—, f 1000,—, f 500,— en f 100,—
op elk goed effectenkantoor

GEBROEDERS CHABOT

ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening.
Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Ver-
koop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.

Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal- e.a. verzekeringen
van elken aard.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD

AMSTERDAM

Geregelde
Passagiers- en Vrachtdienst
met nieuwe, moderne
post-stoomschepen

TUSSCHEN

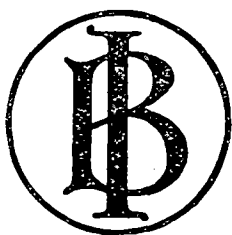
AMSTERDAM

EN

ZUID-AMERIKA

VIA

NEW YORK

„Internationale Bank”

voor Zakelijken Waarborg

TE GRONINGEN

Geeft **5%** PANDBRIEVEN uit in stukken van
f 1000 en f 500 tegen den koers van **97%**

Accountantskantoor

James Polak

(Lid Ned. Acc. Verg.)

POSTHOORNSTEEG 7^B
ROTTERDAM.

P. Clos & Leembruggen

LEIDEN

Oppericht 1 Mei 1766

Tel. Intercomm. 370

Telegr.-Adres: CLOS

Sajetten en Wollen
Garens voor Hand-
en Machinebreien

ONTVANG- EN BETAALKAS

NIEUWE DOELENSTRAAT 20—22 AMSTERDAM

KAPITAAL EN RESERVEN f 5.500.000,—

DEPOSITO'S VOOR 1 JAAR FIXE à 4 pCT.

GELDEN OP DEZEN TERMIJN GESTORT ZIJN NA AFLOOP VAN HET
JAAR ZONDER OPZEGGING BESCHIKBAAR.

NIET OPGEVORDERD ZIJNDE, WORDT DE POST STILZWIJGEND VOOR
GELIJKEN TERMIJN VERLENGD.

DE RENTE KAN NAAR VERKIEZING PER KWARTAAL, PER HALF JAAR
OF PER JAAR ONTVANGEN WORDEN.

N. V. W. van Driel's

Stoomboot- en Transportondernemingen

ROTTERDAM

Reeders, Cargadoors, Expeditours, Zeebevrachtingsagenten

Telegramadres: FIAT.

Telefoonnummers: 1958, 1977, 1997.

GEO. H. MCFADDEN & BRO. COTTON MERCHANTS

PHILADELPHIA—NEW YORK

Vertegenwoordiger voor Nederland: D. BRÉEKLAND, Oldenzaal—Enschede

HOLLANDSCHE BANK VOOR ZUID-AMERIKA

AMSTERDAM BUENOS AIRES RIO DE JANEIRO SANTOS

KAPITAAL f 14.000.000,—

RESERVE f 2.100.000,—

ALLE BANKZAKEN OP ZUID-AMERIKAVERLEENT BEMIDDELING TOT HET AANKNOOPEN VAN HANDELSRELATIES IN
ARGENTINIË EN BRAZILIË**GRONINGSCHЕ CREDIET-
EN HANDELSBANK**

GRONINGEN, APELDOORN, APPINGEDAM, ASSEN EN VEENDAM

Kapitaal f 5.000.000,—

Geplaatst en volgestort f 2.000.000,—

Reserves ruim. f 354.000,—

VERSCHAFT BEDRIJFSKAPITAAL AAN
LANDBOUW, HANDEL EN NIJVERHEID

INCASSO — DEPOSITO — SAFE DEPOSIT

DE GRONINGER BANKGroningen, Winschoten, Stadskanaal, Wilder-
vank, Sappemeer, Delfzijl, Emmen, Veendam
en Ter Apel (Firma TIMMERMAN & SASSEN)

Kapitaal f 6.000.000,— Geplaatst en gestort f 4.000.000,—

Reserves f 401.498,23

VERRICHT ALLE BANKZAKEN

Belast zich met het incasseeren van wissels op binnen-
en buitenland**WEISE & Co. ROTTERDAM
AMSTERDAM**

Import van en Handel in

OVERZEESCHE PRODUCTEN

speciaal RUBBER, GUTTA-PERCHA en BALATA

**Nederlandsche Gist-
en Spiritusfabriek**

DELFT

Directie { Dr. F. G. WALLER en
E. G. VERKADE

ARTIKELLEN:

Gist

Spiritus (ge rectificeerde en
gemathyleerde)

Amyl-alcohol

Jenever

Brandewijn

Aether Sulfuricus

Kurken en

Gedroogde Spoeling

Pletterij, voorheen L. I. Enthoven & Cie - DelftWissels, Veerwissels, Goederenwagens, Draaischijven,
Bruggen, Kappen en Gebouwen, Tanks, Aanlegsteigers.**ZWAAR EN LICHT SMEEDWERK EN PERSWERK.**

KONINKLIJKE STEARINE KAARSENFABRIEK GOUDA

GOUDA

GOUDA KAARSEN — NACHT-, THEE- EN SCHEMERLICHT
 STEARINE — KAARSENPIJT — OLEINE
 CHEMISCH ZUIVERE EN ALLE ANDERE SOORTEN GLYCERINE

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ

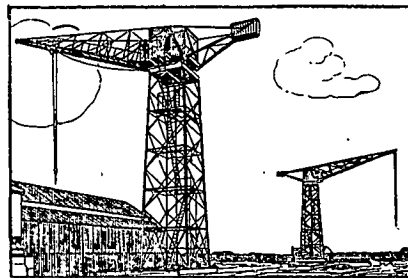
GESTORT KAPITAAL f 60.000.000,— STATUTAIRE RESERVE f 11.595.462,—

Hoofdkantoor: AMSTERDAM - Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in de voornaamste plaatsen van NEDERLANDSCH-INDIË,
 in de STRAITS-SETTLEMENTS, in BRITSCH-INDIË en in CHINA.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten,
 Incasseeringen en Financieringen, Schriftelijke of Telegrafische Credieten,
 Reiscredietbrieven, Deposito's, Rekeningen-Courant,
 Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

Nederlandsche Staalindustrie
Rotterdam
Yzerbouw - Lijsten - Kranen

CREDIETVEREENIGING

Gevestigd te AMSTERDAM — Oppericht 1853

KAPITAAL f 5.000.000,— RESERVES f 1.200.000,—

HOOFDKANTOOR en BIJKANTOREN te AMSTERDAM

AGENTSCHAPPEN te: ALKMAAR, ARNHEM, DEVENTER, DORDRECHT, 's-GRAVENHAGE, GRONINGEN,
 LEEUWARDEN, MAASTRICHT, MIDDELBURG, NIJMEGEN, ROTTERDAM, TILBURG, UTRECHT en ZWOLLE.
 CREDIETEN, REKENING-COURANT met Rentevergoeding, DEPOSITO'S, INCASSEERINGEN.

Aan- en Verkoop van CHEQUES OP HET BUITENLAND.

NEDERLANDSCHE BANKINSTELLING

VOOR WAARDEN BELAST MET VRUCHTGEbruik EN PERIODIEKE UITKEERINGEN
 's-GRAVENHAGE

Directie: R. SCHWARZ en Mr. H. R. van MAASDIJK

Geplaatst Kapitaal f 5.000.000,— Reserves f 700.000,— Pandbrievenkapitaal ruim f 20.000.000,—

4½ EN 5% PANDBRIEVEN TEGEN BEURSKOERS

R. MEES & ZONEN

ANNO 1720

BANKIERS

SCHIEDAM — ROTTERDAM — VLAARDINGEN

Behandeling van alle Bankzaken

ASSURANTIE-MAKELAARS

ROTTERDAM — AMSTERDAM

Bezorging van alle Assurantiën